

POSTÁS DOLGOZÓ

A PÓSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A nők egyenjogúságának árnyoldalai

Tudósítás az Elnökség üléséről

Elnökségünk esedékes ülését június 25-én tartotta, aholis elsőként Besenyei Miklós főtájtár tájékoztatta az Elnökséget két ülése között végzett munkáról és az eseményekről. Beszámolt a SZOT Elnökségének üléséről, ahol tárgyalták többek között a szakszervezeti szervek újjáélesztésére vonatkozó előterjesztést, a Népszava és a szakszervezeti lapok időse-

rű feladatait, helyzetét és a problémákat, a szakszervezeti tisztségviselők oktatási rendszerének továbbfejlesztését, az 1969-70. évi kollektív szerződés felülvizsgálatának tapasztalatait és az árvízkarosultak megsegítésére tett szakszervezeti intézkedéseket. A főtájtár beszámolt Szamosháton tett látogatásáról. Az Elnökség tagjai sürgették az árvízkarosultak intenzívebb segítségét.

tal kevesebb bért kapnak, mint a férfiak. (Lásd: Távirat, női technikuskok stb.), anélkül, hogy a szakvezetés törvénysértést követne el, hiszen a „től-ig” besorolás erre lehetőséget enged.

Forgalmi állománycsoport nők:
Admin. állománycsoport nők:
Műszaki állománycsoport nők:
Egyéb állománycsoport nők:

940,— Ft, férfiak: 1210,— Ft
944,— Ft, férfiak: 1284,— Ft
1050,— Ft, férfiak: 1450,— Ft
763,— Ft, férfiak: 827,— Ft

E kimutatás magáért szól. Kitérnek belőle, hogy a nőket esetenként a bérstint legalsó, míg a férfiakat a középső és a felső határba sorolták. Figyelemmel kell lenni a családot illető tényezőkre: ma már a családok létfenntartásánál ugyanúgy fontos tényező a nő munkája, bére, mint a férfiaké. Vidéken ha lehet, még rosszabb a helyzet, hiszen a nagyobb munkaadók kínálat arra ösztönzi a szakvezetést, hogy a nők bérét alacsonyabb szinten tartásuk, mondván; az ily módon elért bért megakadályozást a férfi munkaadók magasabb bérezésére fordíthatják.

Ki ezért a felelős? Mindegyik az illetékes szakvezetők! De nem lehet szó nélkül hagyni, hogy a területi bizottságok, szakszervezeti tanácsok sem elég következetesek az egyenlő munkáért egyenlő bért elvnek érvényesítésében. A jelentés kimutatja: a szakmai képzésben, továbbképzésben a nők példát mutatnak és egyre növekszik számuk a különböző tanfolyamokon, technikumokban, iskolákban.

A nők vezetésben való részvételében is még sok a kívánnivaló. Elvértve akad nő vezető középszintű munkakörökben V—VI-os osztályú hivatalvezetők esetében, nem szólva az igazgatási osztályvezetők, csoportvezetők, üzemevezetők és ezeknél magasabb munkakörökről. Ezt igazolja az is, hogy amikor 1968-ban az I-es kategóriába 106 főt soroltak, abból mindössze 5 volt a nő. A II-es kategóriába sorolt 1373 főből csupán 116 volt nő. A kategóriák ugyan megszűntek, de az arány nem változott. Pedig tények bizonyítják: a nők bármely szintű vezetői posztján jól ellátnak feladatukat, sőt nem egy esetben jobban, mint a férfiak. Ugyanakkor az erkölcsi és anyagi megbecsülésük nem jut kifejezésre. 1969-ben kormány-, miniszteri, vezérigazgatói kitüntetésben, illetve a Posta Kiváló Dolgozója kitüntetésben 602-en részesültek, s közöttük 161 volt nő. Bizony, ha a létszám arányát nézzük, igazságtalan ez szám.

Mi a helyzet a nők munkahelyi körülményeivel, szociális és egészségügyi ellátottságukkal? Általában javult a helyzet, de még mindig probléma a túlszűfoltosság, a hivataloknál nem biztosítottak az öltözők és egészségügyi helyiségek, vagy ahol van is, azok kevésnek bizonyulnak. Azt már elértük, hogy a távbeszélő központokban a legtöbb helyen külön pihenőszobát létesítettek. Tudjuk, hogy több millió fordított munkakörülmények javítására országos méretekben a posta területén, de például a zajártalomnak kitett munkahelyeken — ahol többségben nők dolgoznak, nem sok történt a zajcsökkentés érdekében. Kaposvártot, Nagykanizsát és még néhány helyen megol-

szen a „től-ig” besorolás erre lehetőséget enged.

Nézzünk csak egy rövid kimutatást a Budapesti Távbeszélő Igazgatóságnál.

dották ezt. A példát bizony követésre ajánljuk. Szűknek bizonyul az üzemorvosi hálózat is. Évek óta hangzatja a szakszervezetünk, hogy az al-bérletben lakó nők helyzetén is segíteni kell, mégpedig női munkásszállás építésével. Nagyon is bővítésre szorulnak a gyermekintézmények, napközi otthonok, óvodák, bölcsődék. Tagadhatatlan, hogy a meglevőket korszerűsítették, de a férőhelyek nem szaporodtak. Ebből adódik az a helyzet, hogy ha a dolgozó nő szülés után biztosított szabad-ságáról visszatér, nem tud munkába állni, mert gyermekének nincs hely az óvodában.

Figyelmet érdemel az a tény is, hogy a választott szakszervezeti tisztségviselők körében is kevés a nő. Ezen feltétlenül változtatni kell a közelebbi választásokon.

Az Elnökség állásfoglalása a fenti témával kapcsolatban egyértelmű. A női egyenjogúságnak maradéktalanul érvényt kell szerezni a posta minden területén! Küzdeni kell a maradi előítéletek és a közönyösség ellen! Egyszer s mindenkorra biztosítani kell az egyenlő munkáért egyenlő bért elv érvényesülését! Elő kell segíteni, hogy a nők mindegyik képzettségüknek megfelelő munkakörben dolgozzanak, s ahol túlnyomó többségben nők dolgoznak, ott női vezetőket nevezzenek ki! Ugyanúgy jusszon kifejezésre az egyenlőség az anyagi és erkölcsi elismerésben is! A IV. ötéves terv időszakában hatékonyan fel kell fejleszteni a gyermekintézményeket, bölcsődéket, óvodákat és ellátottságuk színvonalát! Mielőbb meg kell oldani az egyedülálló, al-bérletben lakó, vagy vidékről bejáró nők nehéz helyzetét egy női munkásszállás építésével! SZOT és üzemi szinten egyaránt szükséges fejleszteni a családi és gyermekudultatást. A Szakszervezet IX. kongresszusa után létre kell hozni a Postások Szakszervezete Nőbizottságát, s ezzel párhuzamosan a területi szakszervezeti szervezetek, szakszervezeti tanácsok, alapszervezetek (ahol a nő dolgozik) száma meghaladja az 500 főt) 5—7 fős nőbizottságot hozzanak létre, akik képviselik majd a postán dolgozó nők érdekeit.

Ezután került sor az 1969/70 oktatási év eredményeiről, tapasztalatairól szóló jelentés, illetve az 1970/71 oktatási év irányelveire vonatkozó javaslat megvitatására. (E témáról lapunk más helyén számolunk be.) Végül az Elnökség megvitatta és jóváhagyta a szakszervezet vezetői szervei és év II. félévi munkatervére vonatkozó javaslatot, majd meghallgatott két tájékoztató jelentést a Népszava terjesztéséről, illetve a Miskolci Postaigazgatóság SZIM-mozgalmának helyzetéről.

B. Gy.

Az MSZMP X. kongresszusára

A szakszervezeti tisztségviselők versenyszervező agitációjának hatásokat jelzi: a jubileumi munkaverseny lendülete a felszabadulás ünnepe után sem hagyott alább. A postás dolgozók többsége mind egyénileg, mind kollektíven törekszik a munkavállalásokat teljesíteni, a közelgő pártkongresszus tiszteletére.

A Budapest vidéki Postaigazgatóság dolgozói célul tűzték a „Kiváló Igazgatóság” cím elnyerését. Ennek érdekében a tervezett eredmény elérése mellett, elsősorban a szolgáltatások minőségét akarják megjavítani. Május végéig az igazgatóság a bázishoz viszonyítva 108,9 százalékra, a tervhez képest pedig 101,2 százalékra teljesítette a bevételi irányzatokat. A hírlapelőfizetések számának növekedése havonta 30 000 körül mozog. Csökkent a késve továbbított táviratok darabszáma, javult a 100 huzalkilométerre jutó zavaridő: 366 percről 272 percre. Nem közömbös, hogy az üzemi balesetek száma csaknem a felére csökkent.

A Budapesti Postaigazgatóság dolgozóinak mintegy 70 százaléka vesz részt a munkaversenyben. A Bp. 62-es ph. kézbesítőszármányának dolgozói a postai bevételek növelésére tett éves vállalkozást már május végén félig teljesítették. A Bp. 72. ph-ban, a bronzplakettes Május 1. csomagkézbesítő-brigád, Szabó József brigádvezető irányításával, sokat tett a postai szolgáltatás minőségének javításáért. A kézbesítéssel kapcsolatos szabálytalanságokat 12 százalékkal csökkentették. A brigád tagjai a saját járatuk mellett még két járatot megtanultak. A Bp. 4. ph-ban a Berta István vezette aranyplakettes táviratkezelő-brigád tagjai büszkék arra, hogy jogos panasz munkájukra nem volt.

Több postahivatalnál a vállalkozások teljesítésének értékét növeli, hogy az eredményeket még kezdő, szakképzetlen dolgozókkal közösen teljesítették. Veszprém 1. ph-ban a pénzügyi eltérések számának 2 százalékos csökkentését vállalták. Az eredmény: az előző évi bázisról, 63-ról 23-ra csökkentették. A városi vidám park építéséhez 310 óra társadalmi munkát vállaltak. A Puskás Tivadar távbeszélőkezelő-brigádnál a kongresszusi versenyben az elvtársi segítségnyújtás dominál. A kezdő eredményesen tanították, s nagy forgalom esetén kisegítik a távirát. A MEHIV Rózsa Ferenc-brigádja vállalkozását kimagaslóan teljesítette: a napilapok megtartását vállalták, ezzel szemben a volt 77 020 példányt már eddig 79 496-ra növelték.

Az árvíz idején a HTI belföldi távbeszélő-központjában a távbeszélőkezelők a többletmunkát túlórában segítették lebonyolítani. Az árvízkarosultak, kitelepítettek hollétéről hírt várók érdekében derekasan munkálkodtak. A belföldi távbeszélőközpont a bevételi tervet május végére 121,4 százalékra teljesítette. A nyíregyházi, szolnoki műszakiak az árvíz miatti túlórákat nemcsak vállalták, de az érte kapott pénzt az árvízkarosultaknak juttatták.

Egyes postaszervezetknél, amellyel, hogy a vállalt kötelezettségeik teljesítésében szorgoskodtak, nem várt eredmények következtekben más többletfeladatot is végeztek. Így a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság üzemének vállalkozása: az első félévben 6000 új állomást szerelnek fel. A teljesítés mélege itt ugyan 4000-re mutat, de az ismert júniusi három nagy felhőszakadás okozta beázások elhárítása rendkívüli erőfeszítést követelt minden dolgozótól. Kiadták a jelszót: minden erőt a hibaelhárításra. A posta műszaki gárdája tudta: fontos a mielőbbi helyreállítás. Önzetlenül segített ebben a Kábelüzem és a HTI is.

Készülünk az MSZMP X. kongresszusára!

POSTÁS FÓRUM

Az új egyenruháról

Elnökségünk júniusi ülésén szavazták meg az új egyenruha színt, színtavaszon helyett a jö-nyőanyagának gyenge minőségét. vőben az elejét, az ujjat, a téli egyenruha nyitott fazonjára panaszok. A minőségellenőrzés során megállapították: a téli öltöny szövetanyaga (MÁVAMID-szövet) a Richards Finomposztógyár minőségi bizonyítványára és a Posta Anyaghivatal minőségi ellenőre által felvett jegyzőkönyv szerint az előírásoknak megfelel. Idézet a Posta Anyaghivatal által felvett jegyzőkönyvből: „A bemutatott mennyiség színben és felületre átnéztük, és meg- felelőnek találtuk. Ebből a mennyiségből 2 darab 0,40 fm-es mintát vettünk ki. A bemutatott mennyiséghez a vállalat 78. sorszámmal minőségi bizonyítványt adott, mely a szövet minőségi adatait tartalmazza. Ezek az adatok az MSZ. 4107/3. lap 63. szabvány követelményeit kielégítik.”

A nyári egyenruha alapanyagáról (JESZTER-anyag-ról) a Hazai Fésűsfonó- és Szövetgyár ugyancsak minőségi bizonyítványt adott. A bemutatott mintanyagot az Anyaghivatal minőségi ellenőre megvizsgálta, találta. (?) Megállapították továbbá azt is, hogy a nyári egyenruhánál van némi szabáshiba, és a szállításhoz, valamint a torlódásból eredő gyűrődést is tapasztalták. Ennek megszüntetésére a Vezérigazgatóság intézkedett. A jövőben Budapestben foga-son és vállán tervezik a szállítást, a tárolást. (A vidéki szállításra keresik a megoldást.) A méretfelvétel mellett, az egyenruhára jogosultak részére kísérleti jelleggel próba-lehetőséget is terveznek.

B. Gy.

MAUR EMIL

Ezután került sor a postánál dolgozó nők társadalmi, gazdasági, szociális helyzetéről és a közöttük végzett szakszervezeti munkáról szóló jelentés megvitatására. Miről is van szó? Arról, hogy hazánkban az utóbbi két évtizedben jelentősen megnövekedett a nők társadalmi és gazdasági szerepe. A népgazdaságban az összes foglalkoztatottakon belül a nők aránya ma már megközelíti a 40 százalékot. Az elmúlt negyedszázadban nagyobb lett a nők aktivitása, politikai és gazdasági szerepe. A nők politikai és közjogi egyenjogúsága biztosított az alkotmányban, a Munka Törvénykönyvében, de az is igaz, hogy ez az egyenjogúság nem minden vonatkozásban érvényesül még. Általános tapasztalat nem folyik következetes harc a nőket lebecsülő nézetek és a különböző gyakorlatok ellen. Szakszervezetünk Elnöksége másfél évtizede rendszeresen figyelemmel kíséri a postánál foglalkoztatott nők helyzetét, munkakörülményeit és a helyen a nők 100—300 forint-

megoldásra váró problémákat. A postai összdolgozók 49,8 százaléka nő. (1967-ben még csak 45,3 százalék volt.) Tehát a tendencia növekedő. A százalék azonban nem sokat mond, annál többet a pontos számokat: 27 879 nő dolgozik a postánál. Tagadhatatlan, hogy fejlődés szempontjából a többi szakmához viszonyítva nincs mit szégyenkezni, de ez ugyanakkor nem jelenti az elégedettséget. Mert bizony az Alkotmányban rögzített „Egyenlő munkáért egyenlő bért” elv, a minden napokban nagyon lassan és sok-sok ellentmondáson keresztül jut érvényre. Még mindig előfordul a postánál, hogy azonos munkát végző nő kevesebb fizetést kap, mint a férfi. Hangsúlyozzuk az azonososságot! Mert az természetesen, hogy a nehéz fizikai munkát végző férfiak esetében más a mérce. A szakszervezeti szervek számtalan példával illusztrálják; azonos végzettség, gyakorlat és azonos munkaesetén egy-egy munkahelyen a nők 100—300 forint-

A postai szolgáltatások minőségével több alkalommal foglalkoztunk lapunkban. Nem véletlenül. A statisztika adatai arról tanúskodnak, hogy évről évre nő a panaszok, a jogos észrevételek száma. Igaz, a számok kissé csalóka értékűek, hiszen a kifogások nagyságrendje — a posta összehasonlíthatóságához viszonyítva — csak ennyire fejezhető ki. A tünnet ennek ellenére veszélyessé válik, ha nem figyelünk fel rá kellő komolysággal.

Ez alkalommal a budapesti, a miskolci postaiszervezők és a Buvig ellenőrzési osztályainak vezetőit, illetve területi biztosait hívtuk meg kerekasztal-beszélgetésre.

Vendégeink:
Szűts Szabó István, Máthé György, Hornok Károly, Magyar Mihály, dr. Asztalos Ferenc és Lúpusz András.

Előljáróban arról érdeklődtünk, hogy milyen személyes tapasztalatokat, élményeket szereztek ellenőrzéseik során, illetve észrevételeiket, megállapításaitak hogyan veszik-e az ellenőrzött hivatalok szakvezetői, szakszervezeti tisztviselői?

Általános véleményként: a területi biztosok ellenőrzéseit általában várják és szívesen veszik a szakvezetők és a mozgalmi tisztviselők. Különösen az egyszemélyes kishivatalokban, melyek többségében nők a vezetők. Mint mondták, ez minden bizonnyal azzal magyarázható, hogy a családanyáknak kevesebb idejük marad az elég sűrűn megjelenő rendelethez, postai utasítások alapos tanulmányozására, így a területi biztosok magyarázata, eligazítása után jobban megér-

tik azok lényegét. A nagyobb hivatalok vezetői sem berzenkednek, a területi biztosok munkáját saját belső ellenőrzésük kiegészítésének, hitelesítésének tekintik. A szakszervezeti tisztviselők pedig — mint elhangzott — ki-mondottan örömmel várják a kétévenkénti minősítő és az évközi ellenőrzéseket, melyeknek előkészítéséhez, a tapasztalatok utólagos értékeléséhez őket is bevonják a területi biztosok. A felfedezett hiányosságok megszüntetése a szocialista munkaverseny szervezéséhez konkrét célokat ad. Mindebből következők az észrevételeket, javaslatokat, néhány kivételtől eltekintve, komolyan veszik a hivatalokban, s a lehetőségtől függően igyekeznek megszüntetni azokat.

S ezzel a „félhivatalos” értékelést akár bezártnak is tekinthetjük. Az történt ugyanis, hogy az eszmecsere kezdeti merevsége lassan-lassan feloldódott, s a disputa egyre kötetlenebbé vált. Kint; mennyi minden lakozik a már említett statisztikai adatok mögött.

Az első szenvedélyes polemia az váltotta ki, hogy az egyik résztvevő jó dolognak minősítette: ma már sehol sem félnek az ellenőrzéstől, s a területi biztosokat nem „mumusként” fogadják. Az eszmecsere másik résztvevője a jelenséget már közel sem nevezte örömdetesnek. A jelenlevők az próbálták tisztázni, hogy a szocialista viszonyok között mi is tulajdonképpen az ellenőrzés célja. A többség szerint a postánál általában tisztességes, becsületes emberek dolgoznak, így az ellenőrzés fő célja a nevelés és az oktatás. A postás dolgozók többségének becsületességét

senki sem vitatta. Néhányan azonban hozzáfűzték: elég baj az, hogy az ellenőrzés ma már jóformán csak oktatássá vált, s nem az esetenként előforduló rendellenességek, visszaélések megelőzését szolgálja. A disputa végezetül már a körül forgott: helyese-e ha az ellenőrzés várhatóan jelenik meg a kiszemelt hivatalban, illetve az esetek jó részében célszerű előre jelezni a jövőt. Érvek és ellenérvek hangzottak el mindkét álláspont mellett. Az első vélemény hangzatosabb szerint a „váratlanság” az ellenőrzés komolyságának feltétele. A második vélemény: „tisztá haszon”, ha az ellenőrzés hírére az érintett hivatalokban igyekeznek a korábbiaknál is jobban, pontosabban dolgozni.

Kinek van igaza? A postai utasítások előírják, hogyan kell az esetenkénti ellenőrzéseket szabályszerűen előkészíteni, lebonyolítani. Ez minden számára kötelező, ez a vitatéma. Azon viszont érdemes meditatálni, hogy az esetenkénti rendellenességek megelőzésén, visszaélések felderítésén, visszaélések leleplezésén túlmenően, miként lehetne és kellene az ellenőrzést a jelenleginél is jobban a nevelés és az oktatás szolgálatába állítani.

Az élet kényszerít erre bennünket. A munkaerőmozgás a postánál is igen nagy. Területenként változóan a postás dolgozók negyede, fele évről évre kicserélődik. Elég sok olyan ember kerül a postához, akinek nincs meg a kívánatos iskolai végzettsége, szakismerete. Így azután a jószándékú tévedések megismétlődését messzemenő türelemmel, oktatással és neveléssel előzhetjük meg.

Persze, nemcsak ezzel. A területi biztosok elmondották: javítani kell a postai oktatás színvonalát. Úgy vélték, hogy kevés a szakmai oktatásra fordított idő. A segédtiszt tanfolyamokon például — ugyanannyi idő alatt — a postai ismeretek rovására tanítanak sok mindent. A tiszt tanfolyamokon a specializációt keveselték.

Végezetül arról érdeklődtünk: megfelelőnek tartják-e a hivatali szemlék jelenlegi rendszerét, illetve, hogy a mostani minősítési rendszer hűen értékel-e a műhelyek, hivatalok munkáját?

A válaszok legtöbbször: a hivatalok tevékenységét valamivel mérni kell. A jelenlegi rendszer viszont ki kellene egészíteni néhány olyan objektív mutatóval, mely kizárja a minősítési szubjektumot. A hivatalok kétévenkénti minősítésekor ugyanis — mint elhangzott — nagyon sok mindent figyelembe kell venni. Így előfordulhat, hogy az „enyhítő körülmények” szebb színben tüntetik fel a valóságnál a hivatal munkáját.

A területi biztosok szenvedélyesen vitáztak saját munkamódszerükről, egyben azonban mindannyian megegyeztek: a postás dolgozók túlnyomó többsége — különösen a tözsgárda — a nehéz körülmények közepette is tisztességgel helytáll. A szórnyosan előforduló jogos panaszok — melyek vitathatatlanul rontják a posta hírnevét — mérséklése szerintünk közös összefogással, illetve az illetékesek figyelmébe ajánlott észrevételek hasznosításával mérsékelhető, szüntethető meg.

Macsári Károly

Jobban elismerni a szocialista munkát!

A SZOT elnöksége és a kormány határozatot hozott a szocialista brigádok új elismerési és kitüntetési rendszeréről. Korábban főleg a szocialista brigádmozgásban eltöltött időt méltányolta. E kitüntetési rendszer növelte a mozgalomban részt vevő kollektívák számát, s a régi brigádokat ösztönözte a szocialista cimmel megteremtésére. De sok helyen a szocialista brigádok tevékenységét csak az öntudatnak tulajdonították. E helytelen szemléletből következett; néhol a brigádok csupán kézfogást, méltató szavakat és a jelvényeket kapták; a nem szocialista brigádok ugyanakkor pénzt, vagy tárgyjuttatást.

A kitüntetési rendszer módosításával a jövőben megszűnik az elismerési és kitüntetési fokozatok automatikus adományozása. A meghatározó: a munka színvonala, gazdasági és társadalmi hasznossága, valamint a hármas jelző megvalósítása. Ez azt jelenti; továbbra is megmarad a bronz-, ezüst- és aranyfokozatú elismerés. Ezek bármelyikét azonban három év után a brigád elnyerheti, ha arra munkajelvényei alapján ér-

demes. A magasabb fokozatú elismerés adományozásának elnyerésének tehát nem feltétele az alacsonyabb fokozat birtoklása. De fordított eset is lehetséges, amikor az aranyfokozatban részesített brigád a későbbiekben csak bronzfokozatot kap. Előfordulhat, hogy egy brigád, amely évek óta birtokosa a szocialista címmel, mégsem részesül az említett kitüntetések egyikében sem, mert eredményei, magatartása nem indokolja.

Az új határozat a kitüntetett brigádok anyagi elismeréséről is rendelkezik. A bronz-, ezüst- és aranyfokozatú kitüntetéssel a brigádok részére kötelező a pénz-, vagy tárgyjuttatás, külső és belső jutalomkivándulás, béremlés stb. E vállalat elismeréseket, a postánál járó összeg mértékét a kollektív szerződésben, illetve a függelékben kell meghatározni. Mód nyílik arra is, hogy a termelésben, művelődésben, a szocialista emberi viszonyok kialakításában hosszabb ideje különösen kiemelkedő eredményt elért brigádok részére, nagyobb társadalmi megbecsülést, kitüntetésekkel javasoljanak. Így a „vállalat kiváló brigádja” kitüntetést azok kaphatják meg,

amelyek kiemelkedő eredményeiken túlmenően legalább öt alkalommal elnyerték a szocialista címet és tulajdonosai az aranyfokozatú elismerésnek. A „szakma kiváló brigádja” kitüntetéshez tíz, a „Magyar Népköztársaság kiváló brigádja” kitüntetéshez pedig tizenöt alkalommal szükséges a címet elnyerni. Az utóbbi két kitüntetésben csak azok a kollektívák részesíthetők, amelyek a „Vállalat kiváló brigádja” kitüntetést megkapták. A szocialista címmel az 5—10—15 alkalommal történő előzetes elnyerése nem minden esetben jelent ugyanannyi napitári évet. E magas kitüntetések elnyerése nem lesz könnyű, de a lehetőség minden brigád számára adott. A kormány és a SZOT elnöksége a kitüntetésekkel a szocialista módon végzett munka, magatartás, a tudatos helytállás megbecsülését, tiszteltetését kívánja a társadalom előtt megemlíteni. Ezt fejezi ki az egy főre jutó jelentős jutalomösszeg is: 1500—2000, illetve 3000 forint.

A szocialista brigádokkal szembeni követelmények növekednek! A munkahely feladatainak teljesítését számottevően előmozdító, huzamosabb időn keresztül komoly erőfeszítést igénylő célokat kell tehát a brigádok elé tenni. Az elbírálásnál vizsgálni kell; milyen a brigádtagok közötti szocialista emberi kapcsolat, az egész munkahely ügyei iránti felelősség, a politikai közéletben való részvétel.

A korábban elnyert szocialista brigád- és brigádtag címek elismerése jogfolytonos. A brigádok az esetben is megkaphatják brigádtárgyaikat, ha a soron következő termelési tanácskozáson nem ítélik oda a szocialista címet. Új elismerést, kitüntetést azonban csak a szocialista cím visszaszerzésétől számított 2 év után kaphatnak.

A Postavezérgazgatóság szakszervezetekkel egyetértésben megelőzve a SZOT- és kormányhatározat részletes postai végrehajtási utasítását.

Szilasi Gyula

Jogi tanácsadás

A Munka Törvénykönyve 15. § (2) bekezdése így hangzik: „A szakszervezet, a dolgozó, az élet- és munkakörülményeit érintő kérdésekben a bíróságok, más hatóságok és egyéb szervek előtt képviselheti. A munkaviszonyt érintő kérdésekben a dolgozó érdekében — nevében és helyette — külön meghatalmazás nélkül is eljárhat.”

E rendelkezés alapvető felhatalmazás az érdekképviselési jogosultságra. Módot ad a szakszervezetnek arra, hogy a tagok érdekeit képviselhesse az említett szerveknél. E nagy fontosságú rendelkezés azonban nem vált kellően gyakorlattá.

Az egyik ok: a szakszervezeti bizottságok, az egyes ügyek ellátását terhesnek tekintik. A másik ok: nem ismerik a jogukat. A tagok egyéni ügyeinél téves szemlélet az, hogy az ügyben mint a gazdasági szerv partnere járhat csak el. Ez gyakran eredményezi, hogy helyben elintézhető egyszerű ügyeket magasabb szakszervezeti szervhez küldenek. Sokszor járhat az ilyen iratküldözgetés jóvátehetetlen késedelemmel.

Idézzék törvényhely a képviselői jogot illetően semmiféle korlátozást nem tartalmaz. A képviselőre tehát mindig az a választott szakszervezeti szerv jogosult, amelynek tagja az érdekelt dolgozó, illetőleg szakszervezeti tag.

Mindez nem jelenti, hogy a szakszervezeti bizottságnak mindenféle ügy képviselését el kell vállalnia. Lehet olyan ügy is, amelyben a tag rossz hiszemű, vagy alaptalan perlekedése nyilvánvaló. Ezeket ne vállalja! Ugyanígy a becsületbe vágó büntetőügyeket sem.

A képviselőt jogosultságát — a nem munkaviszonnyal kapcsolatos ügyekben — a szakszervezeti bizottság a meghatalmazással igazolja. A meghatalmazáson megjelöli az ügyben eljáró szb-tagot, aki lehet a titkárs is. Még csak annyit: a szakszervezetnek adott meghatalmazás illetékmentes.

J. L.

A politikai oktatásról

A szakszervezeti politikai oktatás különböző formákban, az 1969/70. oktatási évben sikeresen befejeződött. Az Elnökség június 25-i ülésén tárgyalta a tapasztalatokat, s meghatározta az új oktatási év szervezési tennivalóit.

A „Társadalmunk Időszzerű Kérdései” tanfolyamok népszerűsége az elmúlt három év alatt a hallgatók fokozatos számszerű emelkedésében is megmutatkozott, de ebben az oktatási évben ugrásszerűen emelkedett (278 alapszervnél, 609 tanfolyamon összesen 10 372 hallgató. Ez 833-mal több, mint az előző évben). Nem törekedtünk a számszerűség növelésére, inkább a foglalkozások színvonalának emelését szorgalmaztuk. Az új típusú; I—II. témakörű politikai iskolák iránti érdeklődés azonban szükségessé tette az oktatás körének bővítését.

A tanfolyamok az elmúlt időszakban is eredményesen segítettek a nevelő, felvilágosító munkát, ismereteket nyújtottak a mindennapi gazdaságpolitikai kérdések helyi alkalmazásához. A legnagyobb aktivitást a kisebb létszámú — 10—15 fős —, tanfolyami csoportok mutatták. A következő oktatási évben is a több, kisebb létszámú csoportok szervezésére hívjuk fel a területi és az alapszervezetek figyelmét, mivel oldottabb és közvetlenebb a kapcsolat az előadók és a hallgatóság között, több időt fordíthatnak a felvetődött kérdések, problémák tárgyalására.

A bizalmi oktatásában is előbbre léptünk. 71,5 százalékuk (2531 bizalmi) végzett tanfolyamot. A központi tananyagok, postai szakmai kiegészítők, a „Bizalmi kézikönyvnek” — tanfolyami feldolgozása biztosították az előadók szb-titkárok felkészülését, a tanfolyamok színvonalát. Az objektív akadálya miatt nehezen szervezhető postaszerveknél (kishivatalok, JSZB-k) is igyekeztek biztosítani az oktatást. E területeken helyesnek bizonyult a levelező jellegű tanfolyamok szorgalmazása. További előrelépést jelentett, hogy a bizalmi oktatást sehol sem helyettesítették a „Társadalmunk Időszzerű Kérdései” tanfolyamokkal.

A bizalmi-tanfolyamokon részt vevők aktivitása — a vitatott kérdések jellege — bizonyítja: a bizalmiak éltek az új gazdasági mechanizmus viszonyai között kialakult szakszervezeti hatáskörök lehetőségeivel, s a tanfolyamokon szerzett ismereteiket, a napi mozgalmi munkában fel is használták.

A szakszervezeti tisztviselők és aktivisták alapfokú oktatását az idén kevésbé szorgalmazták a területi szakszervezeti szervek és az alapszervek. Mintegy 119 szb. 140 tanfolyam keretében 1270 aktivistát oktatott, s ez a teljes aktívahálózatnak csupán 24 százaléka. Még sem közelítettük az előző oktatási évben elért eredményt, amikor 3236 tisztviselő és aktivista képezte magát. A tanfolyamok a részt vevők sokrétűsége miatt — az esti jellegű oktatások kivételével — a kívánt színvonal alatt maradtak. Ezt többnyire a postai szakszervezeti szervek sajátos körülményei (szolgálati beosztás, területi szétszórtság stb.) indokolják. Viszont semmi sem indokolja a TIG és a HTI Szakszervezeti Tanácsának az irányú eredménytelenségét. Véleményünk: a levelező formát e két területi szerv is alkalmazhatná.

A szakszervezeti tisztviselők és aktivisták képzését illetően tehát sok a tennivaló az 1970/71-es oktatási évben. Különösen a szakszervezeti választások után, amikor az új, az újonnan megválasztott tisztviselők képzését kell elsősorban biztosítani.

Az 1970/71. oktatási év szervezésével kapcsolatos részletes tájékoztatást az Elnökségi Tájékoztató keretén keresztül kapják meg a szakszervezeti szervek. Az oktatási irányelvekhez útmutatót készít a Szervezési és Kádarcsofály, s azt időben eljuttatja a területi bizottságokhoz, szakszervezeti tanácsokhoz, az oktatási, szervezési munka mielőbbi előkészítése és megkezdése céljából.

Tamás István

Bíráltunk — intézkedtek

Lapunk áprilisi számában a Krisztina Távbeszélő Üzem termelési tanácskozásán elhangzott problémákat tettük szóvá, s a megoldásról Horváth Ferenc, a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság vezetője levélben értesített bennünket. Megtudtuk, hogy a szóban forgó akkumulátorhelyiség padozatának helyreállítása most már jó merderben halad, s a III. negyedéven megtörténik. A számtárcsahány az egész igazgatóság területén jellemző, ezért többirányú intézkedést tettek.

Szintén áprilisi számunkban „Postás Fórum” cím alatt, többek között szóvá tettük, hogy a fiatal postás dolgozók a postaszemélyzeti táviró- és távbeszélőidőkezevényt csak egyéves munkaviszony után kapják meg. A vezérgazgatóság munkahelyi és szervezési szakosztályának vezetője, Póvora György közölte: a panaszt indokoltan tartják, s az erre vonatkozó intézkedések hamarosan napvilágot látnak, s ezek szerint a fent nevezett kedvezményeket már munkába lépéskor megkapják a postás dolgozók.

„Egy munkáslevél nyomán — a törvényességről” cím alatt egy békéscsabai gépkocsivezető jogos panaszának adtuk helyt. Fodor István a Szegedi Postaigazgatóság vezetője megvizsgálta a panaszt, s közölte szerkesztőségünkkel, hogy a munkáldóval kapcsolatos nehézségek enyhültek. A munk-

B. Gy.

BAJ VAN AZ EGYENJOGUSÁGGAL!

A Helyközi Távbeszélő Igazgatóságán nemrégiben felmérték a nők helyzetét. Az 1970. április 30-i számok szerint az 1851 fős állomány létszámából 1040 — tehát mintegy 60 százalék — nő.

A felmérés sok érdekes tanulsággal szolgált. Mielőtt azonban a további tényeket ismertetnénk, érdemes meghallgatni az érdekeltek véleményét: hogyan tapasztalják egyenjogúságuk érvényesülését munkahelyükön és otthon. Három asszony, nevükben tulajdonképpen három különböző munkaterület kap szót. Szutor Sándorné, a munkatárgyi osztályon, Kalapos Ferencné a belföldi központban, Lukács Imréné a budapesti gőcüzemben dolgozik. Nemigen várnak biztatásra. Hiszen a téma olyan, hogy nagyon kikívánczozik a mondanivaló.

— Bizonyos, hogy a független nők előnyt élveznek az anyákkal szemben — véli Szutor Sándorné. — Jellemző szerintem, hogy a kisgyermekes anyák között nemigen akad vezető beosztású. Amíg valakinek kicsi a gyereke, nem tudja kikutni magát.

— Ez igaz — helyesel Kalapos Ferencné —, de amúgy sem nagyon lelkesednek a női vezetőkért. Ez világosan kiderül a felmérésünkből. (A felmérésben Kalaposnénak országnérsze volt, hiszen ő a HTI szakszervezeti tanácsa nőbizottságának elnöke.)

Eszerint a 60 százalékos női többség mellett a felső vezetői körben 31 férfi! Az alsóvezetői posztokon az arány 135:55 a férfiak javára.

Valóban csak a kisgyerekek lennének ludasak ebben az aránytalanságban?

— Korántsem — véli Lukács Imréné. — Én inkább a szemléletet hibáztatom. Nálunk, a gőcüzemben szinte kifejezetten lekicsinylék a női munkaerőt. A vezetőben kevés a megértés a dolgozó anyák iránt. „Magára nem lehet számítani!” — mondogatják, ha valaki a gyereke betegsége miatt kénytelen otthon maradni. Mintha nem nekem lenne ez baj elsősorban. Hiszen a szabadságomat is apránként, 2-3 naponként veszem ki. Sohasem tudom magam tisztességesen kikapni.

Pedig Lukács Imréné annyiban a szerencsések közé tartozik, hogy otthon egyenjogúnak tekintik. Férje a közös tehervisselés híve: takarít, mosogat, foglalkozik a kisfiával, délutánonként 6 viszi haza az óvodából.

— Ezzel nem sokan dicseked-

hetnek — mondja Szutorné. — Ugyanazok a férfiak, akik a munkahelyen görbe szemmel nézik az anyákat, mert nem tudnak mindig megszabadulni a munka javára családi terheiktől, otthon vajmi kevés részt vállalnak a terhekből.

— Sajnos, ma még ez a jellemző — helyesel Kalaposné. — De az én tízéves kislányom, aki az iskolában, a tanulásban is kitűnő, már sokat segít nekem, még a főzésben is. Majd a következő generáció!

A következő generációt azonban nem lehet megvárni. A női egyenjogúság — törvény. Tehát érvényesíteni kell. — De nem könnyű ám! Itt van például az egyenlő munkakért — egyenlő bér elve. Bár ezt meglehetősen bonyolult kibogozni, mert sok körülmény befolyásolja, az mégis csak mond valamit, hogy a HTI-ben a női átlagbér 2-300 forinttal alacsonyabb a férfiakénál.

Az alsó vezetői munkaköri bérének beállási százaléka a nőknél 71, a férfiakénál 85. A férfiak munkaköri bére 2430, a nőké 2036 forint.

Az összehasonlítás — mint általában a hasonlatok — kissé torzít. Bizonyára eltakar néhány felkészültségbeli, stb. különbséget. De legalább ennyi igazságtalanságot is, ami mögött még mindig az a tartóhatalan szemlélet bújkol meg, hogy „a férfi családfenntartó, neki többet kell keresnie”.

— A korábbi osztályvezetőnk férfi volt, idegen nyelven nem beszélt, mégis jóval — több száz forinttal — több volt a fizetése, mint a mostani vezetőnknek, aki öt nyelven beszél, de — nő.

Kalapos Ferencné idézett szavai alighanem a HTI női-nők közvéleményét tolmácsolják.

— A gőcüzemben 10-15 évi szolgálat után 1800 forintot keresünk, a férfit pedig 1900 forintért veszik fel az utcáról — teszi hozzá Lukácsné. — És ha szóvá teszi az ember, hamar megkapja: Ha nem tetszik, elmehet.

A vélemények — leszámítva némi érthető szubjektivitást — legalábbis elgondolkodtatók. A felmérés néhány ismertetett adatával megoldva pedig bőven adnak tennivalót a HTI szakszervezeti tanácsának. Bizonyos, hogy a tények, adatok birtokában, s a jelentést ilusztráló egyéni vélemények ismeretében a jövőben erősebben, következetesebben igyekeznek érvényt szerezni a női egyenjogúságnak. Amire egyébként az MSZMP KB határozata is kötelezi őket.

Lukács Mária

FEGYVERREL MUNKÁVAL

A postahivatalok, postázemek dolgozói között szép számmal akadnak olyanok, akik napi munkájuk, hivatali, otthoni elfoglaltságuk mellett munkásörök. Közülük szólaltunk meg néhányat: mondják el, miért vállalták a feladatot, hogyan egyeztetik össze napi munkájukkal, milyen előnyökkel — s néha hátrányokkal — jár munkásöröknek lenni?

SZIJ JÁNOS: 18 éve dolgozom a Helyközi Távbeszélő Igazgatóságán, mint távbeszélő-műszerész. Most épp egy új belföldi és nemzetközi távvalasztó központ szerelésén és vizsgálatán dolgozom. 1967 óta vagyok munkásör: rádiós, telefonközpontos.

— 14 éves koromban a Magyar Szabadságharcos Szövetség tagja voltam már. Ez még persze csak gyerekes, Petőfi-imádatból fakadó vonzódás volt a harcos szellemű kollektívákhoz. Azt hiszem, fiúnak kellett volna születnem, mindig is a férfias sportok vonzottak: motoros tanfolyamon vettem részt, később ejtőernyős voltam. 1966-ban gondoltam arra, hogy belepek a pártba, s szerettem volna valami konkrét, kézzel fogható pártmunkát vállalni: ezért jelentkeztem munkásörnek. A munkásörök között megtaláltam

sége férfi, holott a dolgozók 50 százaléka nő. Összintén megvallva nálunk, ezen a férfi szakmának kiképzett területein igen nehéz a nők helyzete. A jelenlegi bérezési rendszer (rangbér, munkaköri bér) lehetővé teszi, hogy fiatalabb férfiak ugyanannyit keressenek, mint a 18-20 éves dolgozó nők. Minden évben szakszolgálatot tesztünk. A férfiakkal azonos eredményt érünk el, a Szakma Ifjú Mestere versenyen ugyanúgy megszereztük az ezüst- és aranyérmeket, akár a férfiak...

TÓTH JÓLÁN: Én is a „Központos raj” tagja vagyok. 1963 óta dolgozom a központban. Két éve vagyok munkásör. A géppisztoly ugyan elég nehéz, löni is nehéz vele. A

pisztolyt jobban szeretem. A gyakorlati foglalkozások gyakran farszatók, mégis szívesen járok el oda. A politikai előadások érdekesek — néha valóságos kis „kék-fény”-nek illelenek be.

SZALAY GIZELLA: A személyzeti osztályon dolgozom. Sok emberrel foglalkozom. A gyakorlati foglalkozásokkal járó fizikai munka számomra kikapcsolódás. A híradásoknál megismerkedtem a rádiózással. Abban az időben, 1966-ban még a régi típusú 17 kilós tábori készülékeket cipeltük dombról fel, dombról le... Munkásörnek lenni komoly pártmunka, s nekünk, nőknek erőpróba. Megmutatjuk, hogy képesek vagyunk erre a feladatra is. A bakancs gyakran feltöri a lábam, a derékszíjtól a múltkor kék folt keletkezett a gerincem táján, mégis szívesen csinálom.

— Kezdetben, amikor néha egyenruhában jelentem meg a munkahelyemen, sokan elhúzták a szájukat... Egyik leg-

fontosabb feladatunknak tekintem, hogy meggyőzzem a nőket: a munkásörök nem kifejezetten férfias tevékenység.

ség, nem „katonáskodás”. Mindenesetre: három év alatt kettőtől hatra nőtt üzemenkben a női munkásörök száma. Egyre otthonosabban érezzük magunkat, szaladnak az évek, s bármily különösnek tűnik, lassan már-már „veteránnak” számítok...

KERÉNYI GYULA, a 70-es postahivatal vám-számadója: 1963-ban végeztem el a Felsőfokú Postaforgalmi Technikumot. 3 éve vagyok munkásör: a VIII. kerületi zászlóalj rá-

diósa. A postásokat szívesen osztják be ebbe a munkakörbe. Betegségem miatt nem lehettem katoná, örülök, hogy ezt a hiányosságot így némileg pótolom. A kiképzés, a gyakorlatok jó testi erőt kívánnak, a legrosszabb terepen is, hőségben, esőben jól kell tudni állomást telepíteni. Az első komoly erőpróba a Lenin-évforduló tiszteletére rendezett járőrversenyt volt. Sikeresen

estünk át a tűzkeresztségen: rajunk megnyerte a versenyt...

Magánéletem? Négy éve házasságban vagyok. Feleségem is postás.

Kamocsay Ildikó

Postamúzeum Balatonszemesen

Talán kevésbé reklámozott, szerény hírveréssel működő érdekessége évről évre a Balaton nyári programjának a balatonszemesi Postamúzeum. Pedig az elmúlt évben így is mintegy 11 000 látogatója volt a kiállításnak.

Ez évben június 25-én nyitott kaput a Postamúzeum. A Bélyegmúzeummal és a Képzőművészeti Alap Kiadványkiosztóval együtt rendezett „Képes levelezőlap története” című kiállítás nagyszerű látványosság. A balatonszemesi művelődési házban sajtófogadás vezette be a Postamúzeum kiállítását, majd dr. Vajda Endre, a Postamúzeum igazgatója üdvözölte a vendégeket, végül dr. Várkonyi Imre, a Somogy megyei Tanács elnökhelyettese megnyitotta a kiállítást.

A hírközlés múltjának, történelmének sok-sok érdekességével ismerkedhettek a látogatók, így a nyírfakéregre, papirusztekercsre, viaszlámpára, vagy pálmalevelel írt levelekkel, a szumir ékírással stb. Látható Bell telefonja, a morzetű, a múlt század elejéről származó fém-pénz-ellenőrzőmérleg. A kiállítás fő helyén bemutatott, August Schwartz oldenburgi könyvkereskedő által kiadott első képes levelezőlap megjelenése óta egy évszázad telt el. Ki tudja, hogy akkor mennyi képeslap indult útjára, de annyi bizonyos, hogy 1969-ben a Képzőművészeti Alap Kiadványkiosztótól 65 millió képeslapot vásároltak.

A Postamúzeum júniustól szeptember végéig tart nyitva.

1946-ot írtak. Csípős, tavaszi idő volt. Fedél alá bújtak még az emberek. A márciusi napfény azonban biztatón csillogtatta arany sugarait a postahivatal csarnokában, ahol a szokottnál nagyobb volt a lármá. Az embereknek rossz előérzetük volt. Akkor pénzfeltevő és kifizető voltam. Nyitást előtt már sokan álltak az ablak előtt. Kevért volt a tömeg. Legtöbbször takarékpénztár volt. Hülámzott a nagy pénzespekuláció, az infláció.

Igyekeztem, mert sohasem szerettem, ha sokan álltak az ablakom előtt. Jól bevált taktikámmal, a kevesebb munkával járó szolgáltatások kielégítésével is — lecsökken tettem időnként a várakozók számát.

Igy került elő Nagy néni, a kőművesmester felesége, aki minden hó elején a vidéki házigazdája címére fizette a lakbért. Nagy néni ezt sosem felejtette el, mert neki mindennél szentebb volt a becsülete, a tisztessége. Ha nem dolgozott a férje, akkor kölcsönt, de fizetett. Most kisfiával, Jancsikával jött el, mert nem akarta a csintalan gyereket otthon magára hagyni. A többi négy gyereket már elküldte iskolába, a férje pedig, mint már újságolta a mellette állónak, munka után ment. Szegény, de edzett asszony volt a kőművesné, aki kabát nélkül, harisnya nélkül, vásott munkáscipőjével jött, s meztelbős kisfiával.

Ötven pengőt és egy kitöltött postautalványt vettem át Nagy nénitől, és ami ezután történt, azt soha, de soha nem felejttem el.

Az ötven pengőből levontam a tizennyolc pengő befizetett lakbért és az utalványbefizetési díjat, s a többi pénzt a feladóraként együtt vittam a mamának. Nagy néni boldogan elment, de pár perc múlva felháborodottan, siránkozva a fiával együtt újra előttem állt. Könnyezve, esküvel bizonyította, hogy száz pengőt adott és én csak ötven pengőből adtam neki vissza. Ha én vissza nem adom neki a pénzt, akkor éhen hal a család.

Nagyon kínos helyzetbe kerültem. Úgy éreztem, hogy az emberek kételkedve néznek rám, pedig biztos voltam a dolgomban. Határozottan tudtam, hogy ötven pengőt kaptam.

ZENTAI JÓZSEF:

REJTETT HIBA

Ahogy jajbeszékeltem a mama, mindjobban megsajnáltam. Kértem, vigasztaltam, hogy várjon délutánig, s ha igaza van, akkor ügyis megkapja a pénzt. Nagy néni azonban nem bízott senkiben. Azt mondta, hogy ő addig el nem megy, amíg vissza nem kapja a pénzt, délután csak akkor adják vissza, ha akarják. Sajnáltam és mindenki nagyon sajnálta. Végül is a célpont már nem ő lett, hanem én — egy nagy kérdőjel. Még a kis inasgyerek is, aki adott fizetett be, az is azt mondta: Bácsi! Adj vissza ennek a szegény asszonynak a pénzét! És a szívem meglágyult. Még ötven pengőt odaadtam Nagynénak. Vállaltam a kockázatot. Döntöttem: este a leszámolásakor fizetek.

A történetek után megnyugodva folytattam a munkámat. Az előtérletől és megjegyzésektől bár tartottam, ezért délelőtt Pintér Sándor bácsinak, az öreg pénztáristának elmondtam az esetet. Az öreg mestere volt a hiba keresésének, s a pénzkezelés a számadásképzés minden csínját-bínját ismerte, csak ennyit mondott: Eh!... Eh!... Maga jó pénzkezelő, de ezt nem jól tette!

Igy van, beismerem, durák vagyok. — Előkészítettem a takarékkönyvem is, amelyben százötven pengő volt. Gondoltam: Lesz, ami lesz!

Ebéd után megállás nélkül tovább dolgoztam. Számoltam kijelölés befelől a sok pénzt. Este hatkor pedig a főpénztáros és Pintér Sándor bácsi előtt álltam, mint egy tetemre hívott. Azt még megvártam, hogy a főpénztáros átvegye a pénzem, de Pintér bácsi számolását már nem volt türelmem meg-

várni, kimentem azzal az ürüggyel, hogy bezárom a munkahelyemet.

Amikor visszajöttem, leszámolókönyvem már a főpénztár pultján volt, 12 fillér többlettel zárva. Tanácsotlanul álltam ekkor egy ideig és Pintér bácsira néztem. Az öreg kimért ember volt. Rövid és határozott volt a megállapítása: Ez pedig „Rejtett hiba”!

Az öreg megállapítását elfogadtam. Precíz, pontos dolgozó volt, aki büszke volt arra, hogy leszámolóhivataloktól ő visszajelentést sohasem kapott. Az összeadása szentírás volt. Ha valaki rossz számot tett eléje, csak ránézett és a számok összegéből, sorozatából már következtetett a hiba eredetére. A számcímzés, franciaszám, faddiszám stb. kifejezéseket, mi, fiatalok, töle tanultuk el.

A rejtett hiba olyan hiba, amely valójában nem hiba. A hibának van egy ellentéte, amelynek eredője előtűnik ismeretlen. Így oktatott ki egyszer a volt öreg pénztáros bennünket.

Ez egy alkalommal a kétségek mégis győztek. Félve gondoltam arra, hogy valamelyik leszámolóhivatal hibát talál, de vártam egész héten át a hibaközlést, s úgy voltam, mint a Nagyné — ő nem bízott a pénztárban, én pedig kételkedtem a főpénztárban.

Valahogy az volt az érzésem, hogy egy héten belül tisztázódna kell ennek a dolognak. És valóban, a hét végén az utalványfizetés körülményei világossá váltak, de úgy, hogy senki sem mert volna rá gondolni.

Szombat délután, amikor egy lélek sem volt az ablakom előtt, megjelent udvariasan köszöntve Nagy néni. Félig pirulva zavarában kért, hogy ne haragudjak rá, de ő

becsapott engem. Visszahozta az ötven pengőt. Férje az ő tudta nélkül elvette a lepedő alól a százast, és felváltotta. Ivott-ivott az ura, de most már nincs baj, mert egy hónapra biztosítva van a munkája. Késervesen sírta, hogy nagyon szegényell mindent, de nem tehet róla.

Nagy néni megjelenése úgy meglepett, hogy hirtelen válaszolni alig tudtam. A pénzt nem fogadtam el tőle, és csak annyit mondtam, ha szükség lesz a pénzre, majd én szólok, Nagy néni. Nem emlékszem az asszony válaszára, de úgy ment el, mint aki fájt sebből vérzik, eltakarva könnyes arcát.

Pintér bácsinak tehát igaza volt. Rejtett hiba volt, még pedig örökre...

A kis történetet azért mondtam el, mert úgy él bennem, mintha ma történt volna, pedig Pintér bácsi elkészült az öregségével. A már jobb időket élő kőművesmester sem tudott megbirkózni az átkos múlt örökségével.

A megmaradtak és gyermekeik boldogan élnek a szocialista társadalomban. Nagy néni nem gondja sem a maga, sem gyermekeit megélhetése miatt. Fia új házban lakik, kinek gépkocsija van. Nyugdíjat kap, s szegénységét elfeledte. Jancsika fiának két gyermekét szeretettel neveli. A jubileumi irodalmi pályázat III. díjas novellája.

RIADÓ! ÁRVIZVESZÉLY!

A „háború” zaja elcsitult, az ellenség, az árvíz-veszék Makó és Szeged térségében elvesztette a csatát, s a katonák, az emberek, a hősök győzelmet ünneplve visszatértek a hétköznapi munkájukra ugyanúgy, mint a csata előtt. Sokáig, nagyon sokáig tartott a pusztító, fenyegető víz el- leni háború. Az egész ország aggódva figyelte a barikádoknak is beillő gátakon a harcosokat. Éjjel-nappal, sokszor egy-két óra szendérgéssel megszakítva verték vissza a támadó hullámokat, sok-sok kilométer hosszúságban. S ha valahol gyengült a barikád, ott termettek százak, ezrek, s ha kellett, testükkel erősítették az ellenállást. De ahhoz, hogy a csata hogyan végződik, nagyon de nagyon fontos volt a figyelő szemű gátőrök és védők közötti kapcsolat megteremtése. S ez már postás feladat volt.

Hogyan is álltak helyt a víz-veszedelem elleni küzdelemben ők, akikről ezeddig kevés szó esett? Választ kerestem a kérdésre a helyszínen, Keresztes Mihállyal, a Szegedi Területi Bizottság titkárával együtt.

Íróasztalra borulva, kimerülten...

A postás vezérkar az igazgatóságon székel, s onnan kaptuk az első utasítást a Vezérigazgatóság rendelkezése alapján: a Maros mentén harmadikú árvízvédelmi készültség állott elő. Az első feladat: át kell helyezni az Alsóvidéki Vízügyi Igazgatóság telefonvonalát. Az utasítást végrehajtottuk. Aztán jött az újabb utasítás: A Maros menti községekben levő postahivataloknál állandó ügyeleti szolgálatot kell tartani. Ezek szerint Apátfalván, Ferencszálláson, Káráfalván, Szőregen, Csanádpalotán, Deszken, Kiszomboron, Magyarcsanakon, Nagylakon, Tiszaszigeten, Újszentivánon, Kúbekházán, Kövegyen, Dombegyháza, Maroslelén, Kírályhegyesen éjjel-nappali postai ügyeletet tartottak. Ugyan- ezt tették Battonyán, Mezöhegyesen és Makón is. Különvo- nalakat kellett biztosítani. A szükséges anyag, a berende- zések rendelkezésünkre álltak.

Éjfélre elkészült

Emlékszem, május 25-én éjjel 11 órakor újból riasztottak, s közölték, hogy 21 távbeszélő-állomást kell be- kapcsolni a körzettel a városközpontig. Hívtam Na- esa Lajost, Palotás Lászlót, s hajnalra elkészültünk. De se- gített nekünk a Rác és a Go- da brigád is. Órák alatt 10 000 méter geofonvezeték építet- tünk ki. Néhány nap múlva jött egy újabb utasítás: a gyálaréti gátörházzal kellett távbeszélő-kapcsolatot terem- teni. Ömlött az eső, mintha dézsából öntötték volna. De- rékig ért a víz. De tudtuk, hogy sok múlik rajtunk... ele- venit fel a küzdelem... éle- tünk napján este 10 órakor va- csora mellől ugrott motorra, merthogy a Vízügyi Igazga- tóságnak biztosítani kellett Budapest felé egy szabad vo- nalat. Éjfélre elkészült.

Azt is mondta el, Laci, hogy amikor Gyálaréten ki- jöttél a vízből, lábszárad tele volt piócákkal, s mi nagyon megijedtünk, de te oda se- megőztél — emlékezteti Pa- lotás Lászlót Nacs Lajos. Az

tán beszélnek Szalai Péter műszerész csoportjáról. Ben- kő Péter zavarhárítóról, Nagy Zoltánról, Palik Sán- dorról, Hegykői Antaltól, Molnár Ferencről, akik alig egy éve, hogy hálózati-építő szakmunkások és bizony ugyanúgy helytálltak, mint az „őregek”. Az ipari tanulók- nak nem volt kötelességük 8 óráig dolgozni, de Krabot Laci, David Laci, Orbán Zoli ott volt még éjszaka is. Híabé zavarták őket, nem mentek. Aztán meg Róza Antal za- varhárító május 29-én éj- szaka, koromsötétben állított helyre egy fontos távbeszélő- vonalat.

Tápé területét nyilvání- tották. A Vízügyi Igazga- tóság kirendeltségét áthelyez- ték, természetesen ezzel együtt járt a telefon áthelye- zése is. Megtörtént! Közben Pestről és máshonnan egyre többen és többen érdeklődtek az árvízvel fenyegetett terüle- ten lakó szeretteik felől. Újabb három vonalat biztosítottak a Tudakozónak. Hogy honnan? Ideiglenesen a magánelöl- ízetektől vettek el vonalait.

Betört a víz — Szegedre...

Már úgy tűnt, hogy minden rendben van a postai távköz- lés tekintetében, amikor is egy váratlan hír kapott száma: Szeged központjá- ban a telefonaknából ömlik kifelé a Tisza vize. Nagy Zo- ltán és Benke Péter sietett a helyszínre. Kiderült, hogy a Tisza mellett húzódó kábel- csatorna-hálózatot támadta meg a víz, s a csöveket át

özönlött az május 22-én a vá- rendben. Gyorsan kellett csele- kedni. Hiszen a gyermekklini- kánál is hasonló esetet je- lentettek. Megtájták a ve- szély forrását Újszegeden, ahol a védőfal át tört a víz az ak- nába. Gyorsan kiszivattyúzták a vizet, a csöveket fadu- gókat vertek, az aknákat ho- mokkal töltötték meg. A ve- szély elmúlt...

EMLÉKRIPORT

— Tagadhatatlan, a távirda- munkások derekasan helytál- tak — állapítja meg Fodor István, a Szegedi Igazgató- ság vezetője. — De ugyan- ezt mondhatom a forgalom te- rületéről is. Közismert már, hogy Hódmezővásárhelyen a hivatalvezető milyen nagy- szerűen gondoskodott a pos- taházba telepített szaktársai- ról. Itt ragadom meg az al-

kalmat, hogy megköszönjem a hódmezővásárhelyi Porcelán- gyár vezetőinek, amiért gon- doskodtak postásaink étkez- tetéséről. Jártam sok helyen, így Ferencszálláson, Apát- falván, Földeákon, fáradt ki- merültem emberekkel találko- ztam a hivatalokban. Felkínál- tam nekik a tartalékot. Ezt választották: ne küldjön igaz- gató elvtárs, inkább oda, ahol jobban kell...

13 hős

— a kapcsolótáblák előtt

Igen, most már ráérünk beszélni a közelmúltból. Túl vagyunk a veszélyen — fogad- tott bennünket Szűcs Ferenc, a makói távbeszélőközpont vezetője. — Bizony, a makói kitelepítés után itt, a postán 13 nő maradt és három mű- szerész. No, meg a távirda- munkások a körzestemstere- sen. — A hivatalvezető azo- kat a nőket kérte fel a nehéz szolgálatra, akiknek nem volt családjuk, illetve a körülmé- nyek megengedték. Termé- szetesen mindezt önkéntes alapon. — En magam, volt úgy, hogy 40 órát egyhuzam- ban talpon voltam, a fáradt- ság, az idegesség, no meg a felelősség nem hagyott nyug- tot. A távbeszélő-forgalom megháromszorozódott. Általá- ban 1000–2500 induló beszél- getést jegyeztünk naponta. Az érkezőket, helyi beszélgetése- ket nem is számoltuk. De ne- rólam, hanem a nőkről em- lékeznek meg. Így Molnár Irénről, Dobai Károlynéről, Bartha Irénről, Pederdi Lászlóné, Szalai Viktóriáról, Szakácsi Mária, Varga Mi- hállyné, Keresztes Anná- ról, Huszár Mihállyné, Szabó Erzsébet, Szabó An- náról, Török Józsefné és Vízvány Ilonáról, no meg a két műszerészről, Szekeres Tamásról és Antal Istvárról. Itt volt Szentestől Jancsó- vics István, Orosházáról Kálmán Ádám műszerész is kisegíteni, a két Irénkét (Molnár) és Bartha) — mivel annyira fá- radtak voltak, szinte zavar- tam már haza pihenni. Nem mentek...

Találkoztam a hős makói postás nőekkel. — Május 20-án éjszaka jött a parancs a város kiürítésé- ről. Nekünk meg egy másik parancs, hogy menjünk a pos- tára. Bizony, észre se vettük, hogy a napok telnek. Az éj- szaka összeolvadt a nappallal, sőt éjjel még nagyobb volt a forgalom. Tudtuk azt is, hogy a szírnéket „élesre” voltak töltve, készen a végső kiürí- tésre, de mi a legvégsőkig ma- radtunk volna akkor is — mondja Pederdi Lászlóné és Szalai Viktória.

Család nélkül

A közelben találunk meg a makói körzestemstereket, meg- vallom, nem valami bizalom- gerjesztő környezetben. Egy elhanyagolt üzlethelyiségek- kaptak helyet. Bizony, rá- juk férne egy tisztességesebb körzestemsteri iroda. Megis- merkedtem Kiss Józseffel, a körzestemster helyettesével, Majoros Márton szakszerve- zeti bizalmival, Görbe Ferenc- cel és testvérével Jánossal.

Bennünket május 17-én, vasárnap délután 5 óra körül riasztottak az első árvízvé- delmi távbeszélővonal építé- sére, s azóta egészen az ár- víz elvonulásáig talpon vo- ltunk. Egyik este 9 órakor kap- tuk a parancsot: a magyar- csanaká postahivatal értékeit kell kimentenünk. Hajnalig végeztünk is. Bizony, az első időkben, amikor megtörtént a kitelepítés, magunk se tud- tuk, hogy hol vannak az asz- szonyok és a gyerekek. Aztán jelentkezett a területi bizott- ság. Gondoskodott, hogy me- leg étel is jusson nekünk. Egy bizonyos: az árvízvéde- lemben részt vevők nem pa- naszkodtak a távbeszélő-kap-

csolatra. Itt aludtunk ebben az irodában egy-két órácskát az asztalokon, a padlón május 27-től június 8-ig. Jó János körzestemsterről, Diós József- fel, Szegedi Mihállyal, a Gör- be testvérekről, Brachna Mi- hállyal, Kecskeiméti Sándor- ral, Csikóta Istvánnal és Ti- borral felváltva. Aztán jött a hír, hogy családjainkról a szakszervezet és az igazgatóság megnyugtatóan gondoskodott. Nehéz volt nélkülük. Ami- kor visszajöttünk, úgy fogad- tuk őket, mintha messzi- messzi tájról érkeztek volna — hallottam az emberektől, akik egymás szavába vágya- gy, egymást dicsérve idézték fel a vesztes napokat, éjszakákat.

Beugrottunk Földeákra, ahol Kiss György, a hivatalvezető, s helyettese a felesége. A táv- beszélőközpontot Nagy Sán- dorné kezeli. Megismertük a házaspár leányát, a harmadi- kos gimnazista Mártát, aki szintén „szolgálatban” volt. Szükség volt itt is az állandó telefonügyeletre.

Visszatértünk Szegedre, ahol a vezérkar egyik oszlo- pos tagjával, Heine Károlyval, az igazgatóság távközlési osz- tályvezetőjével foglaltuk össze a tapasztalatokat.

Hatalmas veszély ellen küzdöttek katonák, munkás- örök, s köztük a postások, hat héten át. Bizony, nemegy- szer igen keményen, paran- csolva kellett hazaküldeni gépkocsivezetőket, távirda- munkásokat, mert látszott raj- tuk a nagy fáradtság. Látták ezt az árvízvédelem legfőbb vezetői is, kaptak is sokszor ei- lismerő szót embereink. A Pos- tavezérigazgatóságtól gyors se- gítség jött. Például egy alkalm- nal 80 darab távbeszélő- készüléket kértünk, s 6 órán belül a szállítmány Szegeden volt. Egy szombati napon sür- gösen igényeltünk egy LB-ké- szüléket. A Pécsi Postaigazga- tóság jelentkezett, hogy küldi: és vasárnap már itt is volt a berendezés — mondotta az osz- tályvezető. S elem tett egy vas-

kos dossziét, amelynek címe: „Árvédelmi eseménynapló 1970.” A naplóból sokminden kiderült. Köteteket lehetne ír- ni a szegedi térségben dolgozó postásokról, no meg arról, hogy az ország más területe- in is gondoltak a hadat viselőkre. Ime egy bejegyzés. Kelt május 23-án 8.35 órakor: Bi- ró Sándor komló postás táv- beszélőn közli, hogy a kitele- pített szaktársak hozzátarto- zni közül négy 10 év körüli fiút és leányt szívesen magá- hoz venne. Ugyanezen a na- pon egy újabb bejegyzés: a Vezérigazgatóság Szociális ügy- osztályának vezetője, Eresé- nyi Lajos közli: Amennyiben takaróra, ágyneműre, ruha- neműre és pénzbeli segélyre van szükség, jelentse az igaz- gatóság.

Őszre tető alatt...

A gondok azonban megma- radtak. Szőregen találkoztunk Csányi József nyugdíjas távirdamunkással. A vert fá- lú háza összeomlott. Szerencsé- re fia segít a felépítésben, fel- vettek 100 000 forint kamat- mentes kölcsönt, de az építő- anyag szállításához segítsé- get kért. Kapott a Csongrád megyei Távközlési Üzemtől. Ezenkívül Nacs István bri- gádja vállalta, hogy segít majd a nyugdíjba vonult szaktárs- nak az alapozásnál és a falak felhúzásánál. Meghatón szép ez az önzetlen segítség. De mit csináljon vajon Algyőn Be- zán Istvánné táviratkezelő, akinek vert falú házat a

tanács lebontásra ítélté, kila- koltatták három kisgyermé- kével és szívbeteget férjével egyetemben. Az udvar hátsó részében egy összetakolt kal- yiban laknak, ideiglenesen. Kint az utcán a járda szélén homokzsákok. Mögötte még ott a belvíz. Mi lesz velük? Bizonyos, hogy segítséget kap- nak. Ugyanezt mondhatom Varga Mihállynére is, akinek lakása szintén tönkrement, s ideiglenesen barakkban lakik két kisgyermekével. Igen, a társadalom segítségére kész, és ismert a kormány a állás- pontja: az árvízkarosultak leg- később őszre tető alatt lesznek.

Ez a mi árvízvédelmi emlékröportunk. Szeged területében sikerült ellenállni a természeti csapás- nak, sok emberi verítékbe, helytállásba került mindez, megérté. Az árvízvesz felett győzött az emberi akarat. S ebben a postás dolgozók nem kis mértékben közreműködtek. Köszönjük.

Bérces György

„Apu mikor alszol itthon...?”

Bevallom őszintén, hogy a nagy angliai vonatrablás és az évszázad hasonló jellegű bűnügyei jártak az eszemben, amikor a pos- taigazgatóság kiállt engedélyével felszálltam a Budapest—Cegléd—Szolnok—Debrecen—Nyíregyháza—Záhony útvonalon közlekedő „kísérleti” postavonatra.

Zaklatoló kerek, pénzsládák, fények az éjszakában, álarcos banditák... De Kovács Gyula főellenőr, menetvezető és hatágú brigádja hamar kizökkentett a romantikus álmodozásból.

A szorgos kezek az újságokat szortíroz- ták a különböző felíratú postaszakokba. Fogytak a kilométerek és növekedtek a zsák- hegyek.

— A kisebbik fiam már megkérdezte: „Apu, te sohasem alszol itthon?” — mondja Kovács Gyula egy lélegzetvételnyi szünetben. — Bi- zony, amióta a postavonaton teljesíték szol- gálatot, sokkal többet dolgozom. Többször osztanak be, mert a munkában töltött órák száma lecsökken. Ez a vonat gyorsabban megy és így ráadásul még fokozni kell a munkatempót is...

Aki nem tudná: az újságelosztás, a szortí- rozás komoly fizikai megterhelést is jelent. Hiszen egy-egy postaszák eléri a 40 kilo- grammot.

— A kocsi himbálása nehezíti a dolgunkat — folytatja a beszélgetést a menetvezető. — Ezeket a postavagonokat legalább 50 évvel ezelőt állították forgalomba. Nem erre a se- bességre tervezték. A rugók fáradtak, így sür- rűn tántorodunk egyik oldalról a másikra munka közben. Képzeld csak el, mit jelent ez a mozgás a leveleknek? Minden össze- csúszik, összegabalyodik az asztalukon.

— Azelőtt a levelek is itt dolgoztak? — kérdezem a kocsi másik felében levő beosztó szekrényekre mutatva.

— Igen, de ezen a vonaton szétválasztottak minket.

— Így nagyobb a hely, úgy látom...

— Viszont sem segíthetünk egymásnak a rakodásnál, a szétosztásnál... Ez is a kísér- lethez tartozik! Egyelőre várjuk, mi lesz az eredmény. Reméljük, a több munka, a keve- sebb kereset, a rossz munkakörülmények csak átmeneti nehézség...

— Az emberek panasza jogos! — nyilat- kozta dr. Rátky László, a Mozgoposta-főnök- ség vezetője, akit hivatalában kerestünk fel.

— Valóban többet dolgoznak és sokkal rend- szertelenebbül, ugyanazon bértért. Bár ez a probléma közvetlenül kapcsolódik a szak-

mánkban tapasztalható általános munkaerő- hiányhoz, de a postavonaton látványos for- mában jelentkezik.

— Szükség van postavonatra?

— Feltétlenül! — felelt a hivatalvezető. — Ugyanis a MÁV egyre-másra szünteti meg az éjjeli és éjjel utáni gyorsvonatokat. Az újon- nan forgalomba lépő expresszek jobban me- gfelelnek a személyszállítás igényeinek. De a postát, a hírlapokat el kell juttatni rendelté- si helyükre a kora hajnali órákban.

— Mi a kísérleti jellege a vonatnak?

— Ez az első ilyen típusú szerelvény. Ta- pasztalatokat kell szereznünk a járáti rend- szer kiépítése, az állásidő, a csatlakozások és nem utolsósorban létszám, munkamódszerek az emberek vonatkozásában...

— Itt van tehát az első jelentkező problé- ma?

— Meg is fogjuk oldani!

— Hogyan?

— Elsősorban szeretnénk a fokozottabb igénybevetelt — a létszáhiány következté- ben megtakarított mozgópóstaí utópénzből — anyagiakkal dotálni. A felhasználás módjára nézve már tettünk javaslatot felettes szer- vünknek, a postaigazgatóságnak... Megköny- nyítt majd a vonaton szolgálatot teljesítő dol- gozók munkáját, hogy a szállítmányok fel- dolgozást fokozatosan átvesszék a postavonat- hoz csatlakozó autómogópóstaí és a gécpo- tonok levő hivatalok... Harminc vadonatúj, technikai szempontból korszerű vagon érkezik folyamatosan Lengyelországból. Olyanok, amelyek bírják a nagy sebességet és biztosít- ják a megfelelő munkakörülményeket.

— A dolgozók panaszolták, hogy a térti postavonat késik. Így a hivatalos 23 óra 30 perces idő helyett általában 01 órakor érke- nek...

— Erről is tudomásunk van. Ezért bővítjük a Nyugati pályaudvaron a mozgópóstaí hál- lóhelyet. Elsősorban vidéki dolgozóink érde- keit tartjuk szem előtt, azokat, akik nem tud- nak hazatérni a késői érkezés miatt. De párhuzamosan folytatunk ellenőrző vizsgá- latot a MÁV illetékeivel a késések megszü- ntetése érdekében.

— Tehát a kísérlet folyik tovább?

— Igen? Pár éven belül, úgy tervezzük, minden főközlekedési vonalon ilyen rend- szerű járatok bonyolítják le a postai szállítá- sok zömét. Szükséges, hogy minden vonatko- zásban gyorsan levonjuk a tapasztalatokat. Elsősorban ott, ahol emberekről van szó!

Marton István

Oktatni vagy nevelni?

A szerkesztő így szól a riporterhez: — Sok a közlekedési baleset az ifjúság körében, erről kellene írni.

Az ifjúsági felelős megtoldja: — Tavaly 711 baleset volt, ebből 247 fiatalé. Mi több, nyolc halálos, s ebből fiatalé hat.

Az okok? A szakszervezet munkavédelmi illetékesei szerint a fiatalok figyelmetlenek, játékosak.

Igy fest a kép „madártávlatból”, általában. A megoldás azonban csak konkrét lehet. Nézzük a dolgokat közelebbről.

A Budapesti Postaigazgató-ság munkavédelmi előadója, dr. Galambos László hivatalos iratot tesz a riporter elé. Té-mája: az igazgatóságon a baleseti helyzet. Főbb adatai: 1969-ben, májusig 71 baleset, az idén 76, s ebből egy halálos. A kiesett munkanapok száma: 2166, illetve 2192. A levél- és csomagkézbesítésnél tavaly az adott időben 5, az idén 6 baleset volt. A táviratosoknál: 18 — 29. A hírlaposoknál: 18 — 18. A kézzel fogható okok? A táviratkézbesítőknek tíz esetben tükröztesztől, öt esetben tükröztesztől, hat helyen tükröztesztől, fordulásnál, két borulás, (mindig kerékpárról, vagy motorról van szó), egy helyen kutyaszaladt a motornak, egy alkatrész törés, két alkalommal a szélvihar, s végül egy lábujjtörés a hepe-hupás dűlőn.

A felelősség? Az összesítés szerint kilenc esetben a kézbesítők, öt esetben véletlenek voltak, kilenc esetben a rendőrség még nyomoz.

Az adatokat dr. Galambos kiegészíti: — Amint tehetünk, megteszük. A postát még soha nem terhelte felelősség. Például mi vezettük be Magyarországon a motorosoknál a bukósíkokat, megelőzve a közlekedési rendet. A motorokat naponta ellenőriztük. Műszaki hibából eddig még soha nem volt baj. Ha valahol mulasztást észlelünk, nem fukarkodunk az intéssel, a dorgálással, a prémium- és részesedésmegvonással. Egy év helyett negyedévenként rendezünk KRESZ-oktatást. Aki elmarad, annak a prémiuma bájja. Most majd bizonyára segít a rendelet, amely a legfiatalabbakat letiltotta a kerékpárról és a motorról. S

közben kutatjuk, hogy miképp lehetne átterni a gépkocsis táviratkihordásra. Ez hozná az optimális megoldást.

Jó gondolat, de hol van még? S vele együtt a balesetek számának csökkenése. Addig mit tehetünk?

★ Tavaly ősszel Hörömpöli István, 23 éves motoros hírlapos az Iparművészeti Múzeum előtt balesetet szenvedett. Az iratokból a következő állapítható meg:

„A fiatalember 1968. novemberétől volt a postánál. Utoljára 1969. szeptember 15-én volt baleseti oktatáson. Eppen rá egy hónappal, október 15-én, 08.10-kor, munkaidejének első órájában, tehát feltehetően kipihenten, oldalkocsis motorjával az Üllői úton a Kálvin tér felé hajtott. Előtte balra kanyarodott egy kis Renault kocsí. Ő a villamos-sínen akart előzni, de beleakadt a gondolául a kocsi szélébe, megemelkedett, ő maga kirepült a nyeregéből, fejével a járda szélének. A kórházban, kilenc nap múltán, anélkül, hogy visszatérte volna eszméletét, meghalt. A személy-autóról azt állapították meg, hogy indexelt. A rendőrség véleménye: figyelmetlenség, gyorshajítás.

★ A tragikus esetben sok a kérdőjel. Gyorshajítás? De miért? Sürgette valaki, vagy valami a fiút? S a kritikus helyzetben miért nem lassított? Mit mond az ügyről, s általában a balesetekről Hörömpöli István legjobb barátja, a 21 éves Krajcsi László, aki szintén hírlapos?

— Higgye el kérem, a motoros a legritkább esetben hibás — magyarázza. — Hörömpöli sem volt hibás. Elmentem és beszéltem a tanúkkal. Azt mondták, hogy volt ott egy teherautó is, amely lelépett, a mai napig sem találták meg. Az volt a hibás. Három napig jártunk a garázsba, keresni, de nem találtuk. S ilyenkor, a vizsgálatnál mentik az élet. Aki meghalt, annak már úgysem számít. De itt hagyott maga után két gyereket, meg a feleségét, akik az ő szüleinél laknak. Képzeld el...

Egy ótkal több, hogy a felelősséget kutassuk...

— Igen — folytatja —, a közlekedésben a motorosokat semmibe sem veszik. Állandóan szorítanak a villamos alá.

Rajtam már egy tényrnyi hely sincs, ahol nem vagyok varru. Aki a postánál megmarad motorosnak, az NB I-es motoros, elhiheti. S talán csak az újoncoknak nem volt karamboljuk... Hörömpöli a legjobb barátom volt. Együtt jöttünk ide, a céghez. Azt nem mondhatnám, hogy ötvennel járt volna. Ha két-három srácot összeraknánk, akkor sem tudnánk úgy motorozni, ahogy ő tudott. Hét éve ment, s egyetlen komolyabb esete sem volt. Nyugodt srác volt, jó reflexekkel. Egyszer Csehszlovákiában, két nap alatt ezezhatszázat lenyomtuk. Persze, az országúton, az más, ott lehet repeszteni. A standok között nem lehet száguldani.

A 4-estől ide jöttem, volt egy gázolásom. Tizenhét éves srác voltam, korongedéllyel. Az illetőnek nem történt semmi baja, de a rendőrségben már másképp jött elő az ügy. Úgy, hogy cserbenhagytam. Pedig én beszéltem vele, s akkor nekem azt mondta, hogy semmi baj. Hogy helyeslem-e a fiatalok leszedését a motorról és a kerékpárról? Igen! Nem helyes, ha valaki tizenhét évesen motorozik. Ittasság? Köztünk még soha nem volt. A táviratosoknál viszont nagy a kísértés a lakodalmaknál. Tudja mi a baj? Az, hogy a postánál túl szigorúan veszik az anyagi kárt, bár itt, a hírlapnál méltányosak. Pedig, aki kimegy télen Hidegkútra, vagy fel a hegyre, a jégen, hóban, sárban, az a bőrét reszkírozza. Egy mozdulat és máris elvágódott. Szóval, ha ezer életünk lenne, egy hét alatt az is elfogyna...

★ Felülről lefelé, mindent végignézve, talán már valamivel világosabb a kép. Az olvasó bizonyára már le is vonta a konzekvenciát. Végezetül még a riporter szubjektív véleménye: a nagyon helyes letiltó rendelet, a balesetelhárítási és a KRESZ-oktatás mellett még valami kellene, ami ma nagyon-nagyon hiányzik. Ez a — nevelés. Mellette szól az utolsó adat: az idősebbeknél (bár ők kevesen is vannak) és a nagyon kezdőknel jóval ritkább a baleset. Miért? Mert ők odafigyelnek. Amde ezt oktatni nem lehet. Csak nevelni. Ez a helyzet kulcsa.

Firon András

Egy város elavult postája

Békéscsaba az elmúlt évtizedben új ipari üzemekkel, korszerű lakóházakkal, ABC-áruházakkal, modern szállodával, éttermekkel, Ifjúsági Házzal, KISZ-lakóteleppel gazdagodott. Az ötven-ezer lakost meghaladó meggyesékhelyen három elavult, stűk postahivatalban 250 postás dolgozó biztosítja a szolgáltatásokat. A felszabadulás óta háromszorosára nőtt a megyei hivatal létszáma, emiatt a dolgozók szociális és üzeme-gességségi ellátottságának színvonala is alacsony. A III. ötéves tervidőszakban már jelentős változás történt a munkakörülményekben. A pályaudvari postahivatal rekonstrukciója márciusban kezdődött. Az állomás és a postaépület közötti üres telek beépítésével megnő a hivatal alapterülete, s így a felvétel, a levélfeldolgozás, a rovatolás, a csomagrakítás megfelelő helyet kap. Ugyanakkor a mozgópostások és a csomagrakodók pihenőhelyiségeket kapnak. Klubszobára is gondoltak. Bevezetik a központi fűtést, az emeletre irodák és vendégszobák kerülnek. Ez utóbbiakhoz hideg-meleg víz-es mosdó, kádifürdő és WC-csalakozik. A hivatal dolgozóinak külön gondoskodnak mosdóról, zuhanyozóról, öltözőkről.

A pályaudvari hivatalból tervezik a csomagok kézbesítését. A csomagok és zárlatok mozgópostákhoz történő közvetítését villamostargoncával végzik. A szűkös ürtéséhez porfelszívó berendezés készül! A rekonstrukció befejezését az év végére ígérik.

A megyei postahivatalban az egyesített felvételt és a pénzfelvételt munkahelyeket megcserélték. Ezáltal a főpénztárral és a rovatolással közvetlenebb a kapcsolat és a biztonság is nagyobb. A hivatalon belüli anyagmozgatásra négykerekű kézikocsit használnak. A kézbesítőteremben új, szabványos kézbesítőasztalok vannak. A kézbesítő megterhelésének csökkentésére is intézkedtek, de ez még nem kielégítő. A város területén a lakóházakban mintegy 2500 levélszekrény kíméli az egyesített és hírlapkézbesítőket.

Korábban kerékpárral gyűjtötték a leveleket, a csomagokat lovaskocsival továbbították. Ma ezt gépkocsival végzik. A hivatali hírlaposztály is jobb elhelyezést kapott. A város különböző forgalmas helyein négy korszerű hírlap-pavilon állítottak fel, további pavilonok elhelyezését is tervezik. Az áruhelyekre, hírlappavilonokba és a nagyobb üzemekbe a hírlapokat gépkocsival előreszállítják. Ugyanakkor 8 hírlapkézbesítőnek a peremkerületekbe teljes egészében, 11 hírlap-kézbesítőnek pedig részben előreszállítják a hírlapokat. Még egy gépkocsira lenne szükség, hogy az expressz- és nagyalakú levélpostai küldemények kézbesítését is könnyebbé, gyorsabbá tehessek. A távbeszélő központ kapcsolóhelyiségének alapterülete is megnőtt a díjelszámolásnak a földszintre helyezéseivel.

M. E.

FALFESTŐK

Bizonyára mosolygó meglepetéssel olvassák a címet. Ugyan miféle csudabogár-dolog ez? Ha évődőbb kedvű az olvasó, talán játékos hirtelenséggel visszajárja is fordítva: lehet, hogy akkor vannak a viszonyosság elve alapján „Levélhordó mázoló” is?

A komló Rittman Márton szocialista brigádja annak idején elhatározta: a kézbesítők helyiségét saját erejéből újjávarázsolja, megszüpíti. Ez volt egyik jubileumi vállalkásuk is. Csaknem fél év múltán, újra felkerestük a komlóit hivatalt; megnéztük, mit csináltak azóta a Rittman-brigád tagjai.

A Rittman-brigád: nem szalmaláng lelkesedésű kollektíva. Amit elkezdtek, nagyönis rendszeres munkával folytatták tovább. Miután a helyiség falait olyan széppé tették, hogy ugyan kevés ilyen kézbesítői környezet van ma országosan is, akkor következett a berendezés.

Az asztalok, a székek, a beosztófiókok, egyszerűen, az egész munkahelyi bútorzat átalakítása. Abba a szép, világos, modern környezetbe, amit ők varázsoltak, stílusosan ilyen bútorok is kellenek. Igenám, de honnan szerezzék be ezeket?

S lám, a környezethez illően csillognak, ragyognak ezek a bútorok: sok hónapos, késő estébe nyúló türelmes munka beszédes jeleiként.

Az effajta ötlelesség különben is jellemzőjük. A brigád tagjai például, minden hónapban befizetnek a közös „önsegélyezési alapba” húsz forintot. Ebből havonta 100—120 forintot adnak annak a brigádtársuknak, akinek arra akkor a legnagyobb szüksége van. Az év folyamán mindenki sorra kerül. S a tárgykörbe tartozik az is, hogy bizonyos célpremiúmot nem osztanak szét, hanem közös kirándulások alapjára tartalékolják; s így mentek el Mohácsra, Balatonlelőre —, ahogy éppen a kollektíva elhatározta.

A brigád tagjai, a Szuprics-testvérek, Béla és Mihály, Vajda József, Fábos Vendel, Kiss István és a többiek teljesítményeikkel segítik elő, hogy a tv- és rádiódíj beszédében ugyanúgy, mint a takarékbetétgyűjtésben, végrehajtsák a szocialista szerződésben foglalt céljait. Totó-lottóterüket pl. 102 százalékra teljesítették, vagyis az amúgyis magas 88 000 forintos tervükkel szemben, 90 400 lett az eredményük, s hátra van még a szeptemberi bányásznapj időszak, amikor a komlóiak a prémiumot kapják.

Ha nem is vagyunk jócsk, mégis megkockáztatjuk a kijelentést: ez a brigád ez évben, tavalyi rekordját is túlszárnyalja.

(k. gy.)

Az ország LEGNAGYOBB falujában

Ez lenne az ország legnagyobb falujának a központja? Elágazik a betonút, néhány üzlet tarkítja a kis kertek mögüll barátságosan kikandikáló családiházak sorát. Aztán egy emeletes épület, előtte nyíltá-nos telefon, kertjében sok virág, bejárata mellett fémtábla: Erdi I. postahivatal. Helyben vagyok!

Milyen az első benyomás? Kicsi, szűk a legnagyobb falu postája, majdhogynem parányi. Szinte hihetetlen, hogy mintegy harmincmillió forgalmat bonyolít le havonta, hogy innen intézik a legalább

33 ezer érdei ember postáját, a 7355 rádió- és az 5412 tv-előfizető ügyeit, s csaknem 10 ezer címre indulnak a hírlap-kézbesítők, szám szerint tizennégyen. — Az emeleti helyiségben — szobának csak némi földalattal nevezhető — naponta másfélszáz, jelesebb névnapokon kétszer annyi táviratot vesznek. Jókora területen; majdnem 230 négyzetkilométeren terpeszkedik a kertváros. Hat-

száznál több utcája valóságos postásbazzantok: egyik-másik faluvégen takaros tanyavilág nehezíti a kézbesítők dolgát, másfelé meg kerékpármarszatos sár parancsolja le a járműről őstől tavaszig a postásokat.

— Pontosan 604 kilométer hosszú kacsikaringóznak az érdei utcák — mondja Badalay Ödön hivatalvezető, aki 37 esztendeje öltötte magára az egyenruhát és egyfolytában 25 éve vezeti az érdei postahivatalt. — Most már istenes a dolgunk, hála Késő Géza mérnöknek, a falu rajongójának, kinek sugallatára 11 kerületre osztották az irdatlan falut. S minden egyes kerület más-más nevű utcákat kapott. Az I. kerületben csupa mezőgazdasági munkaeszközök adtak névként pl. Járom utca, Kasza utca stb. Erzsébetvárosban női nevekre keresztelték az utcákat, a tisztviselő-kerületben pedig Gondnok vagy Ügyész és más efféle utcákban laknak. A IV. kerületiek egytől-egygig madárneveket viselnek, az V. kerületi utcák pedig uralkodók és költők nevét őrzik. Postásvárosban férjneveket találtak ki, Ligetvárosban folyóneveket adományoztak. Kertvárosban pedig a Jázmin utcán kívül megtalálni a Hajnalka, sőt még a Dercefű utcát

is. A IX. kerület az Erdőváros: fák és cserjék neve az utcanev-táblákban, ha ugyan találhatók, a X. a Dombváros, s végül a XI. kerület a Munkásváros: Lakatos és Asztalos utcával, egyszerűen ipari foglalkozásokról elnevezett girbe-görbe házsorokkal.

Hogy itt nem könnyű postásnak lenni, azt a kívülálló laikusként is sejti. A hivatalvezető azonban néhány példával is bizonyít.

— Mindenekelőtt: kevesen vagyunk, 72-en. Van olyan utcánk a Parkvárosban, ahol 800 méteres távolságban mindössze hat ház található. A szétosztott, többféle nehezen megközelíthető település alapos próbára teszi embereinket. Képzeld el, hogyan tudunk itt utánpótlást szerezni, amikor az érdek 80 százaléka Budapestre jár dolgozni, ki gyárba, ki hivatalba. Amit mi felkínálunk a kezdő postásnak, az bizony, nem vonzza sem a fiatalokat, sem az öregebbjéit. S az üzemekben szabad szombat, zuhanyozó, különböző juttatások. Nálunk? Kezet mosni is csak két helyen lehet, a kézbesítő-„teremben” egy ócska fogas, az emeleten a fal mellett kis függőny-nyel elválasztott tér az „öltöző”. Egy asztalnál ketten ülnek, s még a hivatalvezető

sem kivétel: hármas „társbérletben” dolgozom, látja. Ha valaki bejön, hármunk közül, aki éppen teheti, kimegy, hogy elérjen az ügyfél.

Bizony, Erdén is súlyos létszámgonddal okoznak álmatlan éjszakákat a hivatalvezetőnek. A minap két ifjú postás dutyiba került: garázdasággért 30 napi szabadságvesztéssel büntetődtek. Kész tragédia! Jön egy idősebb szaktárs, érdeklődik, mit tegyen: holnapután kezdené a szabadságát, de ha elmegy, kiesik a járatra, nincs, aki a helyére álljon. Az újjak? Előfordul, hogy valaki próbát tesz. Hat-nyolc napig is eltart, amíg helyismereteket szerez. Aztán kimegy először, másodsor, s harmadjára otthagyja a nehéztáskát: dehogyis cipeli ennyire. Némelyik még oda is bök: tiszszeregyéért se, kiváltképp télen.

— A brigádok? Talán azok másképp gondolkodnak?!

— Kétségtelenül — hangzik a biztató válasz. — De a három szocialista kézbesítő brigád: a Fazekas Kovács Jánosé, Szarka Andrásé és Horváth Jánosé édeskevése a zavartalan munkához. Az is előfordult már, hogy három-négy kézbesítő megbetegedése után mások is inkább orvoshoz mentek, semmint a kollégák járatát átvállalják. Ilyen ha-

almas területen nem könnyű kisegíteni a másikat. Nem jobb a helyzet Pázmándi Józsefné távbeszélő brigádjánál sem, vagy Simon Jánosné brigádjánál a felvételnél. Szó se róla, mindent megtesznek, becsülettel dolgoznak de ha egy-két tagjuk hiányzik, már fő a fejünk, hogyan pótoljuk. Mindezek ellenére az érdeki évről-évre túlteljesítik a tervet. Jellemző, hogy például a tisztai munkakörökben dolgozók részére tavaly több mint háromszáz nap szabadságot nem tudtak kiadni. Ha kivesszük a jogos szabadságokat, komoly zavar keletkezne! Így „csak” a dolgozók érdekeit szennvedtek csorbát...

— Mit tegyünk? — kérdezi a hivatalvezető. — A 28 tiszt munkatemből 16 most is tartósan távol van. Ki szülési szabadságon, ki betegség miatt. Huszonhat kézbesítőjárásnak kellene lenni, de csak 21—22 van. A legkevesebb kettő mindig javításban van, meghozzá indokolatlanul hosszú ideig. Hol alkatrészhiánnyal, hol meg szűk kapacitással mentegődöznek...

Elgondolkodtatóak az érdei tapasztalatok. Vajon nincs megoldás? Legalább kétszáz nyugdíjas postás él a község-

ben. Hátha akadna köztük, aiki illő anyagiak fejében vállára venné a táskát. Helyismertükkel — mint az idősebb, a törzsgárdához tartozó Imre Pista bácsi, Zöld József, Iváncsics Géza, vagy Eberhardt István esetében — nem lehet baj. És talán lehetne találni a 4600 érdei nyugdíjas között néhányat, aki keresetkiegészítés reményében vállalkozna utcájában, közvetlen környezetében a postás tisztségre.

...Úgy illik, hogy végezetül beszámoljunk azokról a kedvező jelenségekről is, amelyek osztatlan örömet keltenek Erdén. Rövidesen hozzákezdnek például az I-es postahivatal korszerűsítéséhez, bővítéséhez. Gyökeresen javulnak a szociális körülmények, kenyelmesebben dolgozhatnak.

1971. január 1-én szerelik a crossbar központot, ami a fejlesztés útján igen jelentős lépésnek számít. Talán arra is jut majd hely, hogy bevezessék az üzemi étkeztést, amit ugyancsak sokan hiányolnak. — Ez se maradjon ki a beszámolóból — kéri búcsúzóul Badalay Ödön hivatalvezető. És órájára pillant: várják a tanácskázást. Mert „mellekészen” tagja a községi tanácsnak és a helyi pártbizottságnak is. Közéleti ember: szívvel-lellekkel érdei. Számon tartja a nagyközöniség apró-cseprő gondjait, hétköznapi örömeit. Például azt, hogy évente 300—400 villának is beillő családi házzal gyarapodik a városnak is beillő jókora mammut-falu.

Gyapay Dénes

LORCA költészete az OPERÁBAN

Olyan forró nyári estén néztük meg az Operában a „Vernász”-t, hogy talán a granadai spanyol tájon sem lehet nagyobb a hőség... Jézó feszült-séggel volt teli az előadás is.

— Bonyolult érzésvilágú, izgalmas mű ez — mondja dr. Huszár Endre, egyik postás nézőnk, aki a Budapesti Posta-igazgatóság ellenőrzési osztályán dolgozik. — Az ember újra és újra mélyen a hatása alá kerül...

S igazán találó, amit már előadás közben mondtak nekünk másik postás nézőnk: Huszárné Fülöp Borbála, aki az igazgatóság fenntartási üzemének munkatársa.

— Különös hatása ez a zene is. Újra és újra olyan érzés fog el... hogy is mondjam... olyan, mint a borzongás.

S kicsit zavartan mosolyog ehhez: nem használta-e furcsa szót, kifejezést a művészi élményre. Egyikük sem tartozik azok közé, akiket valamikor úgy neveztek el: „színházi habitué”; ami alatt a színház, az Opera bérletes, minden tudó közönséget értették. Azt a fontoskodó típust, aki olyan „szakszerepben” és fensőbb-sége-sen tud nyilatkozni, hogy bármelyik hivatalos is lepipálva érezhetné magát. Szeretik a színházat, zenét, operát, de — mint mondják — jóval kevesebbet jutnak el mégis a nézőtérre, mint szeretnék. Eppen a természetes közvetlenségük ad azonban hitelt szavuknak.

Miközben mindhárom kesztyűjük az élmény kifejezésének módját — újra és újra az jut eszembe: vajon így történt-e, és így történni-e ez a különböző európai operaházak közönsége körében? Ez a gondolatárítás önként adódik is, hiszen arról is beszélgetünk, hogy a „Vernász” kapcsán van bennünk bizonyos „magyar öröm” is. Hogy is ne? Federico Garcia Lorca, a zseniális, mártír sorsú spanyol költő világ-hírű műve, az új magyar zene-szerző nemzedék egyik reprezentánsának: Szokolay Sándornak operafeldolgozásában öltött új formát...

— Azt hiszem — jegyzi meg ezzel kapcsolatban Huszár Endre, hogy itthon mindenki nagy örömmel olvasta a híreket: Szokolay Lorca-operája mindenütt sikert aratott a különböző európai bemutatók alkalmával. Örülök — teszi hozzá kedves, szinte mentegetőző mosollyal —, hogy most a Postás Dolgozó meghívott.

Értvén a mentegetődzés belső tartalmát, sietve hozzáfűzöm szavaihoz: Igaz, hogy a „Vernász”-opera hazai bemutatója jóval korábban volt, évekkel korábban, mint ez a mostani beszélgetésünk, ám még igazabb a tény: éppen az eltelt idő bizonyította be, hogy a „Vernász” nemzeti operakultúránk, sőt a nemzetközi operaélet szerves része, maradandó értéke lett.

Beszélgetésünk az európai kultúra mélyebb összefüggései felé irányul. Arra utalunk például, hogy Lorca ugyanolyan mélyről tártá fel és formálta azt legmodernebb költészetében a spanyol népköltészet, érzés- és gondolatvilág legmélyebb rétegeit, mint nálunk Bartók Béla.

— Úgy gondolom — folytatja ezt a gondolatmenetet Huszár Endre —, hogy Szokolay Sándor a bartóki vonalat folytatja a hazai és nemzetközi zeneművészetben. Őszintén meg kell vallanom, mélységesen tiszteltem a bartóki zenét, ami világrangunkat jelenti, de igazán nem merhetem azt mondani, hogy tökéletesen értem és átérzem. Így hát persze sok problémát jelent a magamfajta egyszerű nézőnek Szokolay zenéje is. Azt azonban lehetetlen meg nem érezni, hogy mennyi kemény, erős dráma van a zenében. Ez az, ami legjobban megfogja a hallgatót. (Itt alá kell húzni Huszár Endre spontán szavainak értelmét. Valóban a foltott, sőt lefoltott drámaiság Szokolay zenéjének legfőbb értéke. Federico Garcia Lorca költői drámája vérbeli spanyol, granadai indulatok drámája; a

halált is vállaló szerelem és a tragikus vérbosszú ábrázolása, s ugyanakkor humanista bírálat. Ez a téma szinte szerte-lenségre ragadtathatná a legdrágább temperamentumú, vérmérsékletű magyar zeneszerzőt — a feszültséget azonban éppen az növeli, hogy ő nagyszerű önuralommal figyelmet, fogja művészi kor-dába ezt a szertelenséget.

— Persze, ugyanakkor éppen az a szép ebben az operában — fűzi gondolatait Huszárné Fülöp Borbála a témához —, hogy az opera sokszor mégis magávalragadóan áradó. Nekem legjobban tetszett a második felvonás végén a hatalmas, lenyűgöző kórus. Nagyon szép volt a lírai, szerelmi motívum felcsendülése is.

Mikó András nemesen tiszta, puritán rendezését dicsérték ezután a postás nézők. Azt, hogy került minden „operai pátozt”, a legegyszerűbb, leg-lefojtottabb mozgásokra, beállításokra törekedett.

— A menyasszony tragikus szerepében — mondja Huszárné — Házy Erzsébetnek nemcsak a nagyon szép éneklése, hanem a megindítóan szép játéka is segített ahhoz, hogy az ember mélyen átélje a drámat. Leonardo szerepében Faragó András már az első pillanatoktól fogva érzékeltette: tragédia következik be...

Abban mindhárom meg-egyeztünk, hogy a harmadik főszereplő: Szigeti László, mint völgyegény — kulturált énekhangja mellett — az alakítás drámai hatásában sajnos elmaradt a másik kettő mögött. De az bizonyos: az egész előadástól sugárzott, hogy a magyar Operaház együttese milyen szívvel-lélekkel szolgálja a nemzetközi jelentőségű magyar operának a művészi, modern, szuggesztív tolmácsolását. S így válik valóssá az, hogy olyan ez az operaelőadás, mintha Lorca költészete szólna a zenéből.

Kárpáthy Gyula

A szabadtéri bemutatókról

Egy UNESCO-statisztika szerint a Charley néne c. szindarabot több mint félmilliószor adták elő világszerte. Ez a színháztörténetben is páratlan, hiszen valahol a világban minden este felgördül a függöny a bohózat díszletei előtt. A szerző, Brandon Thomas angol színész volt, s egy szerencsés pillanatában írta meg a maradandó bohóságot, amely már nyolcvan esztendeje mulattatja a világot.

Mit mond a rendező, Kerényi Imre:

— Ami a darab főszerepét illeti, azt valamennyi jelentős, világhírű színész eljátszotta. A múlt század francia polgári szalonvígjátékainak szellemében született hangneme, a mai néző számára igaz izeket, eredeti zamatot jelent. Eppen ezért igyekszünk az eredeti hangvételnél maradni. A nézők egyszerű, kedves, szívdertítő előadást láthatnak. Minden részletében olyanra hangszereltük, amelyben a fergeteges bohózat hangvétel a döntő; megható és egyben nevetető.

— Bob, Jack és Charley oxfordi diákok. Bár jó-módúak, mégis örökös pénzügyükben szenvednek. Most Charley néniét, donna Lucia D'Alvadorezt várják Brazíliából. A néni valahol késik, közben a körülmények úgy alakulnak, hogy valakinek helyettesítenie kell. Az egyik fiú, Bob vállalkozik erre. Így kezdődik aztán a félreértések és bonyodalmak hosszú sora. Kétórás szüntelen nevetés után végül minden kiderül, mindenki elnyeri szerelmest — a zenés vígjátékok happy end szabályai szerint.

— A szereposztás? Rangos! Hogy csak néhányat említsek: Bodrogi Gyula, Páger Antal, Tolnay Klári, Kállai Ferenc, Zenthe Ferenc, Feleki György

KÖNYVESPOLC

EURÓPA KÖNYVKIADÓ: Katherine Mansfield: Egy csésze tea c. regénye egy életművet rejt magában, több érdekes novellát tartalmaz. Hemingway: Francis Maconber rövid boldogsága, és a Kilimandzsáró hava c. két elbeszélése a Csillag-sorozatban jelent meg. Mindkét írás a klasszikusnak számító írónak kristálytisza vallomását tükrözi az élet furcsaságairól. Szintén a Csillag-sorozatban jelent meg „A szépség lányai” cím alatt az angol szerelmes versek nagyszerű gyűjteménye. Örömmel adunk hírt arról is, hogy a Thomas Mann művei sorozat 9. kötete is megjelent három közszeri regénnyel: Lotte Weimarban; A kiválasztott; A törvény.

Dido Szotiri: Egy anatóliai boldog ember c. regény arról szól, hogy milyen sanyarú sorsuk van a hazájukból kiűzött kisázsiai görögöknek. Az életért vívott küzdelem nemegyszer véres harcokba torkollik. **Grekova:** A hölgy-fodrász c. könyv négy novellában a mai nő életét tárja fel. Beszél a magánytól való menekülésről, a kései szerelemlről, s felveti a kérdést: lehet-e, szabad-e egy új férfit újra elkezdeni. **Peter Karvas:** Befelezetlen gyermekhangra c. könyvben az író szatirikus eszközökkel, szinte képszerűen tárja fel a mindennapok halandzszerű nagyképűségét, visszasságait, a mindennapon való érvényesülést, a hazugságra épített történetet, a protekciót, a kritikátlanságot. Ji-

ri Mucha: Hideg égbolt alatt, lágerregény. Filozófiai síkon magyarázza a történelmi tragédiákat. **Ioan Slavici:** Jószerecsse malma c. könyve izgalmas, váratlan fordulatokban bővelkedik. Megismerkedünk egy rablóbandát szervező számadóval, egy pénzvőrá fogadóval, ki feleségét a halálba kergette. **Dobossy László:** Hasek világa c. kiskönyv bemutatja a nálunk is köztudott Svejkszerzőjének életútját.

KOSSUTH KÖNYVKIADÓ: Gustav Husak: Tanúságtétel a szlovák nemzeti felkelésről c. könyve tulajdonképpen történelem, amely az 1944-ben a nácizmus és a fasizmus ellen fegyvert ragadó szlovák népnek állít emlékművet. A felkelés egy nép dicsőséges történelmének egyik legnagyobb tette.

W. Gomulka: A szocializmus építésének problémái c. könyv nagyon is aktuális kérdéseket tárgyal, s tartalmazza az 1964–69 között elhangzott beszédke válogatását. Tájékoztatót kapunk a lengyel nép mai életéről, politikájáról.

Dr. Kozma Ferenc: A „Két Európa” gazdasági kapcsolatait és a szocialista nemzetközi együttműködés c. könyve a Közgazdasági Könyvkiadóval közösen készült. A szerző a rendelkezésre álló anyagok és tapasztalatok alapján kísérletet tesz a szocialista nemzetközi gazdasági integráció folyamatának beillesztésére abba a történelmi folyamatba,

E júliusi napokban van a számvetés ideje a postás művelődés terén; most mérhetjük fel az eltelt időszak eredményeit és a jövő programját.

— A Postás Művelődési Központ vezetősége — mondja dr. Káldor János igazgató — munkája legfontosabb területének a korszerű ismeretterjesztést tekinti.

Mindenekelőtt az ismeretterjesztés jelentőségét emeljük ki. Voltaképpen ez a legkevesebb látványos. A Postás Szimfonikus Zenekar szereplése ma már nemcsak idehaza, külföldön is közfigyelem kíséri. Az Irodalmi Színpad egy-egy premierje is szembetűnő sikert hozhat, ugyanúgy, mint pl. a képzőművész-kör kiállítása. Ám a központban, és szerte a fővárosban megrendezett ismeretterjesztő előadásokat nehezebb áttekinteni. S éppen itt mindjárt ki kell emelni egy döntő adatot: az eltelt időszakban, (1969 októberétől 1970. májusáig.) Budapestben nem kevesebb, mint 264 előadást szervezett a Művelődési Központ.

S ez a szám önmagában még nem fejezi ki az előadások tematikai sokféleségét. Márpedig éppen a gazdag választék teszi vonzóvá a különböző érdeklődési körű emberek számára a korszerű ismeretterjesztést. **Káldor János** joggal emeli ki azt is, hogy éppen ebben látják a fejlődés legfontosabb tényezőjét: minél rugalmasabban, árnyaltabban felkutatni a legkülönbözőbb életkorú, foglalkozási körű művelődni vágyók rétegeit; s megtalálni, kiépíteni velük az állandó kapcsolatot.

Ezzel a réteg-kulturpolitikával szorosan összefügg az ismeretterjesztő előadások formája. Ez országos probléma! Dr. Káldor János mondja: az eltelt évadban kitért, hogy a bizonyos értelemben klub-szerű előadások hatásosabbak. S éppen ennek alapján jövrő ezt a formát erősítik. Tehát az előadó már úgy számol az egész előadás, együtltét idejével, hogy azt mintegy megfelelő, az idő másik felét pedig a hallgatóság kérdéseire, vitájára tartogatja. Száz-százötven főnyi hallgatóság esetén erre persze alig lenne mód: legideálisabb tehát a klub-szerű forma, amikor mintegy ötvenen vannak együtt. Nos,

amely a mai világgazdaságban végbemegy. Újszerűen csoportosítja például a termelőerők fejlődésének szakaszait, a termelőerők és a termelési viszonyok kölcsönhatásának fejlődését.

Mucsi Ferenc: A Kristóffy-Garami paktum c. könyv a magyarországi Szocializmusra Párt taktikáját tárja fel az 1905–1906. évi politikai válság időszakában.

A „Vidám krónika” c. könyv 25 év humorából ad felfűtöt. A humor és szatíra prizmián keresztül felvillan előtűnik, hogy min neveltünk negyedszázad alatt.

MAGVETŐ KÖNYVKIADÓ: Breszt Borisz: A komiszár kedvese, háborús regény. Dörögnek az ágyúk, ropognak a géppuskák, s a farönkök mögött lapul a partizán robbantócsoport. Az ellenség erősítését kap, s hajszált indítanak a partizánok után... A szerző egy partizánzászlóalj parancsnoka volt.

Öt költő verses kötete jelent meg, így Kiss Tamás: Fogódz a csillagokba. A versek mindegyike a mából született. **Gergely Ágnes:** Azték pillanat c. gyűjteményében a költőnő feladatát vállalja, hogy a nehéz helyzetben levő ember magatartását vizsgálja. Erzelmeit nemegyszer iróniával, groteszk fintorral fejezi ki. **Jánosy István:** Kukorica istennő. Tulajdonképpen két ciklust tartalmaz, az elsőben a szerzőt áthatják a háború szörnyűségei, a másodikban pedig már mindennapi életünknek gondjairól szól. **Mezey Katalin:** Amíg a buszra várunk c. gyűjteményében egyre mélyebbre hatol és egyre élesebb kérdéseket fogalmaz meg. **Kertész László:** Fák és agancsok c. versgyűjteménye egy ifjú bemutakozása. Versei a hajdúsági tájak

az éved mérlege szerint körülbelül ez a létszám felelt meg a gyakorlatnak is. Ezáltal is hasznosnak mutatkoztak a szocialista brigádok részére tartott előadás-sorozatok; különösen a 72-esben, a rádióüzemben, a 114-esben, a díjnyilvántartóban, a javítóüzemben és a 78-asban. A postavezérigazgatóságon a szakmai továbbképző jellegű előadások vonzottak sok hallgatót, a praktikus, népszerű ismeretterjesztő témák pedig a csekkészámolóban, a Lipótban, a központi munkásszállóban.

Egyre konkrétan rajzolódk ki tehát a Művelődési Központ vezetősége előtt a jövő évi program. Már szét is küldték 1970/71. évi Művelődési Akadémia tématerveit. Mint tavaly, úgy most is a

természettudomány, a matematika, a földrajz, egészségügy, filozófia, irodalom, képzőművészet, történelem, politika stb. legkülönbözőbb előadássorozatai között választ-hatnak. Csak földrajzból nyolcféle előadássorozat közül lehet válogatni. A nemzetközi politikából ötféle sorozatból. Ötszáz előadás (!) közül mindenki megtalálhatja azt, ami őt érdekli.

Új, speciális előadás-formákat is bevezetnek. Ilyenek lesznek a központban havonta kétszer az aktuális kérdésekről szólóak is. Előre nem határozzák meg a témát, hanem a helyszínen dönti el a hallgatóság.

Az ismeretterjesztés így lesz egyre élet-teljesebb és egyre közelebb kerül mindennapi életünkhöz. (Kárpáthy)

ŐSZINTE KÉPEK

A „Zilahy György” Képzőművész Kör a Postás Művelődési Központban kiállítást rendezett. Volt már — a kiállított művek számát tekintve — nagyobb szabású „seregszemléje” a postás képzőművész körnek, de ennél kiegyensúlyozottabb, egyenletesebb színvonalú aligha.

A négy falon és a széles belső oszlopokon kifüggesztett képek első látásra elárulják: innen kiiktatták a megalkuvást, minden képnek köze van a művészethez, s jöllehet, mindegyiknek a festője „öntevékeny”, nem hivatásos, mégsem érződött a dilettantizmus. Közelebből szemügyre véve a képeket, a mesterségbeli felkészültség és gondosság még azoknak is jellemzőjük, amelyek nem tartoznak a legjobbak közé.

A másik vonás, amely karakterisztikusan meghatározza a kiállításnak jellegét a maga műfajában: van mondanivalójuk a világról. **Kutas Judit** egyszerű és tömör szín- és formavilága (Kőfejtő) ugyanezt tükrözi szuggesztív tehetséggel, mint **Buchalla Norbert** „Piacra menők” c. kompozíciója, **Lics Zsuzsa** „Tanulmányfej I. és II.” c. munkája, vagy **Magna Margit** „Hid”, „Földmunkások” és „Rakodás” c. képei, s **Antal Ferenc** „Gyár” és „Magános ház” c. lírai-festői megszólalásai. Ez utóbbinak rendkívül tetszetek „Barka” és „Fák” c. monotípiái is. (K. gy.)

Dajkamesék hölgyeknek

Az új amerikai filmvígjáték főszereplője **Marlon Brando** és **David Niven**. A rendező **Ralph Levy** nemcsak rutinos, hanem jóízű műs-tere a filmkészítésnek. Ötletei eredetieknek hatnak, s megtalálja azt a pontot, ahol a néző önfeledten tud kacagni. Minden ötletre — s ez a legfontosabb —, csak annyi időt szentel, amennyit megérdemel. Szinte matematikai

rendben követik egymást a csattanók, így mindig van annyi ideje a nézőnek, hogy a nevetés után mély lélegzetet vehessen, aztán újra kezdje.

A történet röviden arról szól, hogy egy szélhámos hogyan, milyen módszerekkel veszi le a lábukról a hiszékeny nőket. Ez az az alapötlet, amely sok-sok humort feltételez. Igazi nyári, vidám szórakozást jelent a film.

kent, hogy többször látogassuk az eredetieket.

Sándy Erika: Van Dyck c. könyve Flandria legnevesebb festőjének állít emléket, kinek jelentősebb három műve a Budapesti Szépművészeti Múzeumban is látható. **Székelly András:** Utrilló c. tanulmánya az első magyar nyelvű Utrilló-monográfia. A művész egyetlen modellje Párizs volt, a város háza, utcái, fái, s ezekről a képek tömegét festette. Világszerte hatott a XX. századi városképfestészetre.

Szilvitky Margit: Öltözködés, divat, művészet c. izéles három kötetet magába foglaló műve, érdekesség. A divat tulajdonképpen akkor kezdődött, amikor az emberi közösségek öltözködni kezdtek. Természetesen az indítek mindenkor az éghajlati, higiéniai, társadalmi követelményeket tartotta szem előtt. Másodlagos tényezőként volt a későbbiekben a ruhadarabok szépsége iránti igény. Hát hogy is öltözködtek ősünk? Ezt tudjuk meg az első kötetből, amely az egyiptomi, ókori viseletet, majd az asszírorkét, perzsákét, görögökét, rómaiakét, bizánciakét mutatja be. Ezután a nyugat-európai és keleti divat hódít teret a magyar középkorban. A második kötet az olasz, spanyol, francia és magyar viseleteket mutatja be a XVI–XVIII. században. S végül a harmadik kötet a legérdekesebb, a II. világháborút megelőző évek divatját után a mai következik, s valljuk be, köztük sok a hasonlóság.

KÖZGAZDASÁGI KÖNYVKIADÓ: „Rádió és Televízió Évkönyv, 1970”, érdekes olvasmány, annál is inkább, hiszen feleleveníti az elmúlt év legjobb műsora, fényképekkel illusztrálva.

Postás Panni levele:

ILLEMSZABÁLYOK

Az emberekben nagy az utazási kedv, nemcsak nyáron, hanem az év többi hónapjában is. Öröm utazni, de nagyon sok bosszúságot is jelenthet, ha az útítársak nem tartják be a legelőbbi illemszabályokat. Néhányat a sok közül.

Ne személteljünk! Lehangelő látvány, ha valaki úgy étkezik, hogy jobbra, balra potyog a szemét körülötte, az étkezés után pedig a maradványt „nagyvonalúan” kihajítja az ablakon. Kulturált étkezési forma utazásnál: otthon készítsünk el előre mindent egy nagyobb szalvétába. Ha a vonaton étkezünk, terítsük szét a szalvétát, hogy a morzsák ne szóródjanak le. Étkezés után a szalvétát összehajlítjuk, a szeméttel — ha nem fér a szeméttartóba — később dobjuk be arra alkalmas tartóba.

Ne igyunk szeszes italokat az úton. Borszag, pálinkaszag, nem vonatra való, viszont a vitamínos üdítő, húsfit, frissít.

Ne bömböltessük a táskarádiót! Neveletlenség! Nem mindenki szereti a hangos zenét.

Segítsünk az útítársak csomagjainak elhelyezésében, ha látjuk, hogy nehezen bírnak velük.

Ha családostól utazunk, ne társalogjunk hangosan olyan dolgokról, melyek csak a családra tartoznak. Ne akarjunk hangos szóval pont a vonaton gyereket nevelni, inkább utazás előtt, otthon oktassuk ki az illelme.

Tapintat! Fontos illemszabály! Ne viselkedjünk úgy, mintha egyedül lennénk, nem törődve útítársunkkal. Ne terpeszkedjünk széle, lábainkat előre nyújtva, hogy a másik keresztül bukdácsoljon rajt, ha ki akar menni.

Ne húzzuk le addig az ablakot, amíg a társainkat meg nem kérdezzük, nem zavarja-e ha az ablak nyitva van.

Utazásnál is nagyon fontos az izzadságtól szerek használata. Az egy fülkében zsúfolódó emberek réme az ápolatlan test szaga, különösen nyáron.

Általános szabály! Az egész utazás alatt viselkedjünk kulturáltan, útítársainkkal szemben segítőkészen, udvariasan, kedvesen. Így például mutatunk másoknak is arra, hogyan viselkedjenek és kellemes útítársakká válnak. Kellemes környezetben jobban telik az idő is.

Végül, de nem utolsósorban, ha külföldre utazunk ne feledjük el: a mi magatartásunkról ítélik meg egész nemzetünket, — s ez már kötelez a jó modorra!

Postás Panni

MAKULA

Ki az a Makula?! Azt regélik, hogy tizenhárom ágú koronával a fején született ökegyelme, s a doktor bácsi, meg az anyukája, bizony meglepődött, nem tudták, hová tenni. Amikor aztán a király meg tudta a hírt, érte küldött. A palota bizony nagyon tetszett Makulának, de bizony, ahogy ez már szokás, nem fogadták szívesen a királyi udvar tagjai. Mindegyik Doromb Dani volt az, aki acsarkodott. Hogy mi lett a vége? Megtudhatjátok **Kopré József** mesekönyvéből, amelynek címe: **Macsakabosszantó Makula.**

Egy másik képes mesekönyv **Háry Jánosról**, az obsztorról szól. Megtudjuk, hogyan fogta el egymaga, magát Napóleont. Szemem sárga, bajszom ritka. Bundám ragyog. Mi a titka? Tiszogatom reggel, este. Szép fényesre, szép selymesre. Na, kiről van szó? Elárulom! Egy aranyos kis cicáról. Ezen kívül még nagyon sok állatkáról olvashattok **Osváth Erzsébet** — **Csergező Pál**: Kedvenceink, a háziállatok c. képeskönyvéből.

A nagyobbaknak is tartogatunk egy-két érdekességet. **Jankovszky Éva**: Szalmaláng c. regénye, egy lány gyerekeskedő kalandjairól szól. **Tverszkoj**: **Török induló** c. regénye, szintén gimnáziumi műlőben játszódik. Élik a mindennapi életüket, amikor kitor a háború, s a diákokból hős ellenállók, partizánok lesznek. **Vladimir Sustr**: Egy kis indián kalandjai c. könyv izgalmas történet. Megismerjük a kis Togo világot, a paraguay indiánok életét, akik sokat szenvednek a gyarmatosítók kegyetlensége miatt. **Szekely Júlia**: Az őtődik parancsolat c. regényének főszereplője **Nemere Karcsi**, és barátja, **Gabi**, akik egy furcsa ügy kapcsán, felcsapnak amatőrnyomozónak.

Földes Anna: Karrierék — vallomások c. könyve, egy nagyon is aktuális kérdést tárgyal. A szerző bizonyítja, nem elvetendő az egészséges, tehetséges alapuló karrier. A könyv lapjain megszólal **Illés Béla**, **Győző László**, **Szepest György**, **Palotás Magda dr.** postavezérgazdát-helyettes, és még sokan mások. (Móra Könyvkiadó.)

(b. gy.)

Tábortűz Leányfalun

Mind szélesebb körben, mind szervezettben bontakozik ki a Szaktanács Testnevelési és Sportelosztály rendezésében augusztus 29—30-án a Dunakanyarban, Leányfalu község északi határán lévő kempingben, illetve a hajóállomás melletti területen megrendezendő Országos Szakszervezeti Természetbarát Találkozó programja.

A program a meghívott szakszervezeti tömegsportvezetők között kevés vitát, annál több elismerő jóváhagyást váltott ki. Gazdag, szép, feltörekvő és gyerekekkel egyaránt szórakoztató program keretét tartalmazta. A gazda: 19 szakszervezet. Minden szakma külön tervezetet készített, a dolgozók sajátos kívánságainak figyelembevételével. Szervezett túrázók elméleti vetélkedője vetíti be a műsort, amelyre a helyszínen is benevezhetnek. Az első nap programja jó részét a szakmák elhelyezkedése ugyan betölti, de estig bizonyára elkészülnek ezzel, és a vasasszakszervezet szombat esti műsoros tábortűze már telt házzal talál a kemping területén.

Gyerekek tréfas vetélkedője; vízitúrázók ügyességi versenye; az Építők Szakszervezete rendezésében lebonyolítandó kispályás labdarúgó világtorna; a KSZDSZ Sportbizottságának a kismotoros túrázók számára rendezendő ügyességi versenye és más szórakoztató, nevetető, pihentető esemény tölti ki a vasárnapi műsort.

Nemzetközi szakszervezeti hírek

○ **Június 29-én** hazaérkezett a magyar postások szakszervezeti üdülőcsoportja Olaszországból. 29-en voltak Rimiben, Velencében, Ravennában, San Marinóban.

○ **Június 30-án** elutazott hazánkba a szlovák postás dolgozók 22 fős üdülőcsoportja.

○ **Július 1-én** 19 napos üdülésre elutazott Trencsén-Teplicre a postás dolgozók leánygyermekének 40 fős csoportja. Július hó 2-án Balatonboglára érkezett a szlovák postás dolgozók leánygyermekének 40 tagú csoportja.

○ **Július 7-én** hazánkba érkezett 2 hetes üdülésre a lengyel postás dolgozók 46 fős üdülőcsoportja.

500 000 km

Talán meg sokan emlékeznek **Novák Ferenc**re, a Postás SE szakosztályának volt kerékpáros versenyzőjére, aki ma is Debrecen 1. ph. kerékpáros kézbizítója. 20 éve csupán szórakozásból — no és a sportág szeretetéből — naponta 50 km-t kerékpározik.

Tudomást szerztünk arról, hogy szabadságának idejére hosszú kerékpáros útra vállalkozott. Úticélja: Nagyvárad, Kolozsvár, Brassó, Bukarest és vissza Debrecenbe. Kolozsvárról részt vesz egy háziomb körüli versenyen is. Bizunk benne, hogy sikerül neki, annál is inkább, hiszen az elmúlt húsz év alatt csaknem 500 ezer kilométert tett meg kerékpárral a 39 éves kézbizító.

Sporthírek

○ **„SZAKÁLLAS REKORDOKAT”** döntött meg a Postás Repülő Klub két női versenyzője. Szabadiné, Bolla Mária és Balványosiné, Sári Magda kétlévelés Góbe típusú gépekkel Dunakesziről Miskolcra repültek, s három országos rekordot döntöttek meg. Ezek közül különösen a női távrepülés eddigi 103 km-es csúcslát 130 km-re történt javítása érdemel elismerést. Ez a rekord ugyanis tíz éve tartotta magát a magyar női sportolók rekordlistáján.

○ **SZEPEN BÜCSÜZTAK** a Soproni Postás labdarúgó és Magyar Népköztársasági Kupától. Miután a Soproni Kinizsit is legyőzték, a legjobb 16 közé jutásért a megyei NB I-es Rába ETO csapatát kapták ellenfélként. A legjobb 11-ével kiálló NB I-es csapat ugyan 4:0 (2:0) arányban győzött, de edzője, **Mészáros József** is elismerte, hogy lelkes, jó futbalistákból áll a Soproni Postás.

○ **TÖMEGBUKÁS** történt a Népszabadság salakján egy kerékpáros versenyen. Sajnos, a bukott bolyban ott volt **Farkas Károly**, a Bp. Postás fiatal, tehetséges versenyzője is, a vádát törte, ezért az idei versenyeken nem lehet szereplésére számítani.

FOCI

A kispályás labdarúgó-bajnokság tavaszi fordulóján minden osztályban befejeződött, s egyetlen csapat sem szerzett bevezetőt a nyári fordulóba. Az élcsoportok állása így fest:

I. osztály: 1. Alkőzpont I. (19 pont); 2. Zavarvizsgáló (19); 3. FTT (17); 4. Erzsébet (15).

II. osztály: 1. Bp. 112-es (19); **HÁLEP II.** (15); 3. Alk. Óbuda (13); 4. Dél-pest (13).

III. osztály: 1. HT Inter (18); 2. Jármi I. (16); 3. HT Erősitő (14); 4. Alk. KISZ (10).

IV. osztály: 1. Jármi II. (18); 2. Kábelmentartás (15); 3. Vezérgazdagság (13); 4. Bp. Hírlap (11).

Az azonos pontszámúknál a gólarányt vettük figyelembe. Feltűnő az Újpest I., a Liptót, a Bp. Postaig. Fennt. Ú., a Bp. Távfeszítő Igazgatóság, Zugló II., Lakihegy és Kispest I. gyenge szereplése. A küzdelmek a bajnoki címért ősszel folytatódnak.

○ **Július 3-án** hazaérkezett jugoszláviai Petrovac-namoru tengerpartról a postás dolgozók 40 fős üdülőcsoportja.

○ **Július 6-tól 8-ig** hazánkban tartózkodott F. J. Waters, az Ausztrál Postás Dolgozók Szakszervezetének elnöke. Szakszervezetünk részéről **Biró B. József** titkár fogadta.

○ **Július 6-án** delegációt utazott az NDK-ba, az NDK Szállítási és Híradásiügyi Ipari Szakszervezet Központi Vezetősége meghívására. A delegációt **Fatalin János** titkár vezette.

○ **Július 9-én** elutazott 10 napra az NDK-ba a magyar postás dolgozók 35 fős ifjúsági üdülőcsoportja.

Garamvölgyi András

Számolni kell az RTV-sekkel

Erdemes és tanulságos visszazseppantani az RTV sportmultjára. Ismeretes, hogy a rádió, a televízió, a mikrohullámú üzemek szétszórta, egymástól meglehetősen elszigetelve működnek. A szakszervezet már a szocialista munkaverseny szervezése során is „összehozott” néhány tapasztalatcsere, kölcsönös látogatást. Ezeket a tapasztalatcsereket később — még szerény keretek között — igyekeztek a sporttal is összekötni. Először csak alkalmi, barátságos mérkőzések játszottak különböző sportágakban az alapszervezetek. Lassan azonban kialakult — a szakszervezeti tanács 17 alapszervezet anyagi és erkölcsi támogatásával — a három tájégség szervezett sportléte.

Ma már több helyen saját sportlétesítményekkel is rendelkeznek. Így jutott el ez a jelentős postaszerv odáig, hogy bátran csatlakozott az országos jubileumi versenyhez. A hosszantartó tél utolsó szakaszában, az alapszervezetnél már szervezték, és ahogy kitalásodott, a három tájégség csapatai egymás elleni barátságos mérkőzésekkel megkezdtek a felkészülést. Június 14-én bonyolították le a Dunántúli tájégség június 21-én a Budapesti tájégség; végül június 27—28-án a Tiszántúli tájégség az alapfokú versenyek döntőit. Székesfehérvár, Lakihegy és Debrecen volt az alapfokú versenyek döntőinek színhelye és bizony, mindhárom helyen akadnak érdekességek, sőt meglepetések.

A dunántúli tájégséghez tartozó hat szakszervezeti alapszerv dolgozó: Székesfehérvárról, a sóstói rádióállomás sportlétesítményein versenyeztek. Túl e verseny jelentőségén, a hat alapszerv között, egy szép vándorserlegért külön pontverseny is folyt. Az atlétikában, asztalitenisben, sakkozásban, tekézésben és kispályás labdarúgásban, az alapfokú döntők pontversenyét az atlétikai tornadöntőre el Székesfehérvár javára. Erőteljes, hogy labdarúgásban nagy küzdelem után, Balatonszabadi, Sopron és Pécs között hármas holtverseny alakult ki, amelyet a jobban sikerült büntetőrúgások döntöttek el a szabadkiak javára.

A budapesti tájégség alapfokú döntőinek különös jelentőséget adott, hogy a Lakihegyi Rádióállomás új sportlétesítményén rendezték meg, négy alapszerv dolgozó. A sportnapra esti színes tv-adás tette fel a koronát: a labdarúgó világbajnokság döntőjét, a Brazília—Olaszország találkozókat láthatták. Különösen a tájégség labdarúgótoránján győztes Zavarvizsgálók játékosai figyelték Pelét és társait... Nyilván tanulni akartak...

Ragyogó, híres környezetben, a Nagyerdei Stadionban bonyolították le a tiszántúliak a jubileumi verseny alapfokú döntőit. Debrecenben volt a legnépesebb mezőny: hét alapszerv legjobbjai küzdöttek az eredetileg 172 versenyzőt számláló mezőnyben. Főként az atléták nyújtottak a Hajdúság központjában kiemelkedő teljesítményt, de izgalmas volt a labdarúgó-döntő is, amelyet a debreceniek nyertek meg.

Lapunk zártakor, a jubileumi verseny július 17—18-i közbülsőre készültek az RTV sportszervet dolgozó. A közép-döntőket a Helyközi Távfeszítő Igazgatóság dolgozóival közösen rendezik. A két igazgatóságot több szakmai kapcsolat köti össze. Ezért együttműködési szerződést is kötöttek mozgalmi és szakmai munkájuk kölcsönös támogatására. Ebből természetesen beletartozik a sport is.

Még nagyon sokat, nagyon hosszan lehetne írni az RTV három tájégségének tömegsport-mozgalmáról. Pl.: a részesedési alapról itt jelentős összeg jut a sportra. A dolgozók tömegsport-mozgalmával egyaránt törődnek a mozgalmi és gazdasági vezetők. Mind a három tájégség népes csoportokat számláló kirándulásokkal kötötte össze az alapfokú versenyeket.

Augusztus 15—16-án a jubileumi versenyek országos döntőjén minden sportágban számolni kell az RTV versenyzeivel.

Hajrá, Buvig!

kíváncsn vetíteni, — hallottuk Kalmár Imrétől, a volt postás sportolótól.

— A kispályás labdarúgás igen népszerűvé vált már az alapfokú versenyeken is. Ezért elhatároztuk, hogy ezentúl minden évben meggyék között versenyt írunk ki és benevezünk a szaknác vándorserlegéért vívott küzdelembe is — mondotta **Szilágyi József**, a Buvig sportfelelőse.

A nők versenyében: 100 m. síkfutás: 1. **Harmath Etelka** (Székesfehérvár, Távk. Üzem). Távolugrás: 1. **Lukács Ildikó** (Buvig). Magasugrás: 1. **Ludmann Ilona** (Székesfehérvár, 1. ph.); Kislabdahajítás: 1. **Bobek Ilona** (Buvig). Asztalitenisz: 1. **Szarka Györgyné** (Nagykőrös). Sakk: 1. **Soós Imréné** (Cegléd).

A férfiak versenyében: 100 m. síkfutás: 1. **Szilágyi József** (Buvig). 400 m. síkfutás: 1. **Palánki János** (Székesfehérvár, Távk. Üzem). 3000 m. síkfutás: 1. **Halasi Sándor** (Nagykőrös). Távolugrás: 1. **Somogyi Szabolcs** (Buvig). Magasugrás: 1. **Egri Ferenc** (Székesfehérvár, Távk. Üzem). Súlylökés: 1. **Heltai László** (Székesfehérvár, Távk. Üzem). Asztalitenisz: 1. **Molnár József** (Tatabánya 1. pl.) Sakk: 1. **Szabó István** (Százhalombatta). Teke: 1. **Larik Sándor** (Cegléd). Labdarúgás: 1. (Székesfehérvár 1. ph.). 2. Dél-Pest megyei Távk. Üzem.

Ezek után érdeklődtünk **Tóth Ferenc**től, a Buvig Szakszervezeti Tanácsa titkáráról.

— A jubileumi sportvetélkedőben a Pest, Fejér, Komárom, Nógrád megye és Budapest területén dolgozók vettek részt. Az alapfokú versenyeken többszázan jelentek meg, s meg kell mondanom, hogy a szakszervezet mindegyik támogatása, segítette a vetélkedőket. Például Székesfehérvárról **Jung Ferenc** hivatalvezető is ezt tette.

— A jubileumi sportverseny hatására női röplabdacsapat alakult, amely már olyan erőt képviselt, hogy a postás üzemi bajnokság tavaszi fordulójának végén az első helyet szerezte meg. Egyébként a közép-döntőkről színes filmet készítettünk, amelyet majd több alapszervnél is le

POSTÁS DOLGOZÓ

a Postások Szakszervezetének lapja

Szerkesztő a szerkesztő bizottság felelős szerkesztő: **Béres György** Szerkesztőség: Budapest.

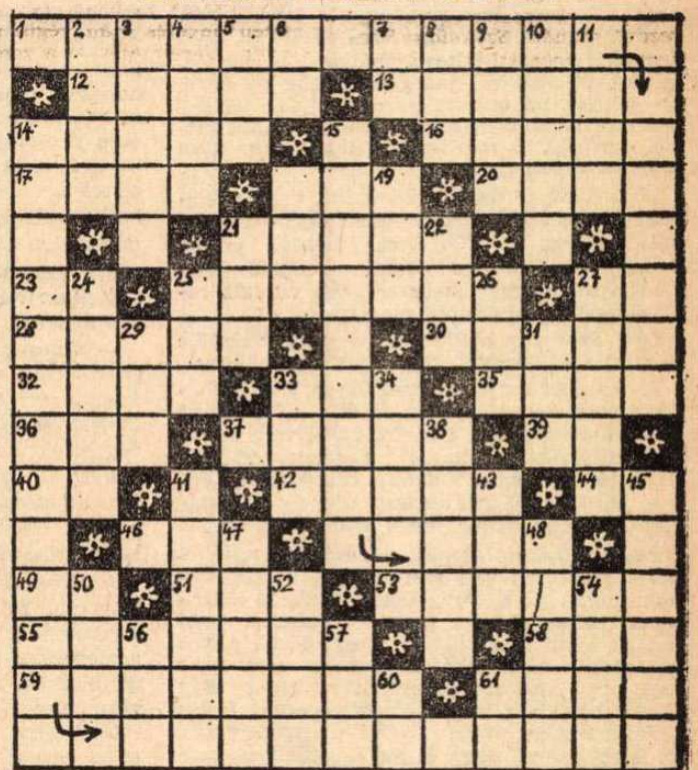
XIV. Cházár András utca 13. Telefon: 428-777

Kiadja a Népszava Lapkiadó Vállalat, Budapest VII., Rákóczi út 94. Telefon: 224-619

Felelős kiadó: **Gábor Márton** a Népszava Lapkiadó Vállalat igazgatója

Terjeszti a Postások Szakszervezeti Szaklapnyomda, Budapest

KERESZTREJTVENY

VÍZZINTES: 1. Ifjabb Dumas mondta a házasságról 12. Porond. 13. Mélyen, alul. 14. Megörzö. 16. Ritka leánynev. 17. Labda-féleség. 18. Lelet, mássalhangzó. 20. A felsőfok. 21. Burkolja az épületet. 23. Indíték. 25. Áttöri a gyűrűt. 27. Paripa. 28. Házfállat. 30. Tenger. 32. Az omladék. 33. KET. 35. „b”. 36. „...vegynek” kedves könyv. 37. Szid. 39. Televízió-márka. 40. Talma. 42. Nevezetes. 44. Felkiáltás. 46. Fordítva: étel. 49. Római számok. 51. Piros-nemzetül. 53. Vallásos ünnep előtt. 55. A kettő összefügg. 58. RET. 59. Lepények. 61. Legelője.

FÜGGŐLEGES: 2. Ilyen terv is van. 3. Zamat (—). 4. Visszaidez! 5. Orosz személynévmás. 6. Rosszmelekedő két betű. 7. A.J. 8. Örül a szurkoló. 9. ...iacta est. 10. Lekapcsolja. 11. Ehes. 14. Az idézet második része. 15. Bevezető része az idézetnek. 18. Latin rövidítés. 19. Lakoma. 21. Tisztítószert. 22. Rés. 24. Ölel. 25. Cigaretta. 26. Fordított méh-lakás. 27. Adatok gyűjteménye. 29. Aazonos a vízsz. 51-gyel. 31. Becézett leány. 33. Ló-betegség. 34. Csípős étel. 38. Továbbító. 41. Gyermekek. 43. SJV. 45. Biztam. 47. Cipelő. 48. Az idő ígéje is lehet. 50. Közlekeleti állam. 52. Most betűt, keverve. 54. Megjölés. 56. ÖNY. 57. Régi nép tagja. 60. Kicsinyítőképző. 61. ...Fé, amerikai város.

Beküldendő: vízszintes 1; folytatása függőleges 14, 15; **Beküldési határidő:** augusztus 15.

Előző számunkban megjelent rejtveny helyes megfejtése: Vízszintes 1. Nagy árnyakról bizalmasan. 57. A félszek. Függőleges 15. Babits Mihály. 26. Nagy. 27. Tóth. 49. Az otthon.

Könyvjutalmat nyertek: **Bocskai Erzsébet** (Kisújszállás), **Katona István** (Püspökszilágy), **Gál Katalin** (Budapest), **Német Mária** (Budapest), **Surányi Miklós** (Budapest).

Moszkvában és Ukrajnában

Központi vezetőségünk három tagja, a közelmúltban 8 napig, a Szovjet Postások Szakszervezete Központi Bizottsága meghívására a Szovjetunióban tartózkodott. A számukra biztosított igen gazdag program keretében sok postai létesítménnyel, számos kulturális és történelmi kérdéssel volt módunkban megismerkedni. Ukrajnában az első magyar postászsakszervezeti delegációként jártunk, jó barátokat ismertünk meg Kijevben, Cserkasszban, de Moszkvában és a Moszkva környéki rádió-adóállomáson is.

A szovjet népgazdaság egyes ágazataiban bevezették a gazdasági reformot. A szovjet postán 1968. július 1-től az új szisztéma érvényesült. E reform magában foglalja a tervezés új rendszerét, a posta és szerveinek nagyobb önállóságát. Lényeges az anyagi ösztönzésben a kollektív és az egyéni érdekeltesség erőteljes érvényesülése a tervek teljesítéséért, a szolgáltatások jobb minőségéért. A vállalatok nyeresége a fejlesztésre, a szociális, kulturális alapokra, valamint az anyagi érdekeltiséget magában foglaló bér-, jutalmazási részre oszlik. Az új szisztéma bevezetése óta jelentős a fejlődés. Például Távol-Kelet kivételével, a Szovjetunió nagyvárosai között megvalósult a távvalasztás, de jelentős a városok postahivatalaiban a felvétel gépesítése is. Az új ösztönzési forma nyomán 18 százalékkal növekedett a postás dolgozók bére. A ke-

resetekben az alaphé mellett számottevő rész a prémium, amely átlag 25 százalék, de egyenként ettől lényegesen több is lehet. Az eredmény — mint azt vendéglátóink elmondották — a minőség javulása. A postás dolgozóknak a reform nemcsak bérben és jutalomban jelent többlet, hiszen párhuzamosan, nagymértékben szaporodtak a szociális, kulturális, egészségvédelem javítását szolgáló alapok is. Így többet fordíthatnak üdülők létesítésére, fejlesztésére, egyéb szociális és kulturális kiadásokra is.

A Szovjetunióban igen nagyok az igények a gyermek- és felnőtt üdültetésre. A szakszervezeti szervek nagy önállósággal és — mint említettem — a megnövekedett lehetőségekkel igen nagy kedvezményekkel üdültetik a dolgozók tömegeit. (Egy felnőtt beutalás 9, a gyermek 6 rubel.) Az üdültetés — mind a felnőtt, mind a gyermek — 3 hetes. Megnéztük a cserkasszi postához közeli Dnyeper-parti üdülőtájelet, amely egy fenyvesben mintegy 30 kisházból áll. Egy-egy kisházat — egy családnál foglalt el.

A Szovjetunióban igen nagymértékű a lakásépítés. A posta alapjából is lehet lakást vásárolni, építeni. Voltunk Kijevben, egy postai alaptól vásárolt család lakásában. Modern, korszerű, a mai igényeknek minden szempontból megfelelő és gépi berendezéssel ellátott, jól felszerelt

lakást láttunk. Tulajdonosa egy közepes jövedelmű postás. Láttuk a munkahelyeken ún. vörössarkokat, amelyek alatti szép, nagy kultúrszobákat és egyéb hozzátartozó kisebb helyiséget kell érteni. Megnéztünk több klubot, amelyek nálunk a kultúrotthonoknak felelnek meg. A legnagyobb postahivatalokban klubok, a középserűekben és a kisebbekben vörössarkokban biztosítják a kulturális rendezvényeket, a szórakozást.

Az egyszerű emberek körében is igen nagy az igény a kulturálódásra. A kongresszusi palotában tartott előadáson, múzeumokban és másutt, a szovjet emberek nagy tömegeivel találkoztunk. A szakszervezetek, valamint a különböző kulturális intézmények sokat tesznek ilyen igények kielégítésére.

Sok szaktársal találkoztunk. Mindenütt igaz barátság, szeretettel fogadtak bennünket. Kérdéseinkre őszinte válaszokat kaptunk életükről, munkájukról és kérésekről, hogy kritikai megjegyzéseinket nyugodtan tegyük meg. Nehezen találtunk kritizálni valót.

Kérték bennünket: tolmácsoljuk a magyar postásoknak a szovjet postások testvéri üdvözlését, aminek ezúton teszünk eleget. A látottak igen jó és nagy hatással voltak ránk. Örülünk, hogy az eddigiekkel jobban megismerhettük a szovjet postások életét és a szép törekvéseiket.

Biró Bódis József

Munkaverseny a szovjet postán

30 évvel ezelőtt lépett a szovjet posta szolgálatába Klava Pavlova. 17 éves korában kézbesítőként kezdte, később lapterjesztő lett, ma pedig az egyik postahivatalban csoportvezető. Tekintélye van a szakmában. Ezért is választották meg a Postás Szakszervezet Központi Vezetősége elnökségébe. Az APN Hírügynökség munkatársa tőle kért választ: Milyen sajátosságok jellemzik ma a szovjet postások munkaversenyét?

— A Szovjetunióban jelenleg több mint 40 postás kollektíva kapta meg a kommunista kollektíva címet. Közülük van az ország legnagyobb postahivatala, a moszkvai központi távirda is.

Mozgalmunk sokrétű. Sok postás tett egyéni vállalatot, mások brigádokban, csoportokban, vagy a telefonközpontokban és a távirdáknál, váltásonként határozták meg saját versenyfeltételeiket. Nagyon elterjedt az egyes szakágak: a kézbesítők, az osztályozók, a lapterjesztők versenye a kiváló dolgozó címért, még inkább nálunk különösen népszerű „a kommunista munka élenjárója” címért folytatott verseny.

A szakszervezeti bizottság ülésein havonta értékeljük a versenyt. Ilyenkor természetesen jelen vannak a műszakok, osztályok és brigádok vezetői is. A legjobb egység, vagy legjobb brigád cím odaítélésére a szakszervezeti bizottság kibővített ülést tart, amelyre meghívják a hivatali vezetőket és a Komszomol-bizottság tagjait is.

— Milyen ösztönzőket alkalmaznak?

— Ha valaki három hónap alatt kiváló minősítéssel dolgozott, akkor megkapja a szakág kiváló dolgozója címet és nyilvános köszönetben részesül. Ha munkáját fél éven át kiválóan minősítik, akkor a dícsősegtáblára kerül, oklevelet, és jutalmat kap. Ha pedig egy éven át ilyen jól dolgozik, akkor oklevelet kap, nevét megörökítik a Postás Szakszervezet és a Szovjetunió Hírközlési Minisztériumának aranykönyvében.

Miután áttértünk az új tervezési és anyagi ösztönzési rendszerre, a postahivatalok is nagyobb lehetőséget kaptak arra, hogy munkatársaiknak pénzjutalmat adjanak. Alapítványuk 25 százaléka kapja meg az a postás, aki kiválóan dolgozik, teljesíti a tervét, időben eljuttatja az előfizetőkhez az újságokat, folyóiratokat. Ezenkívül további 25 százalékkal többet kereshet az, aki belyegárusítást is vállal. Hasonló feltételeket dolgoztunk ki minden szakágban, az adott ágazat sajátosságai alapján.

A kommunista kollektíva címet bizonyára még szigorúbb feltételek mellett ítéljük oda?

— Természetesen, hiszen ezzel a címmel vörös vándorászóló és oklevél jár. Az a kollektíva kaphatja meg, mely magas vállalás mellett mindegyikük teljesíti és túlteljesíti tervét, kommunista módra dolgozik, tagjai segítik egymást, és kivétel nélkül mindenki példásan dolgozik, példásan él.

I. Sztregijeva

Barátok köszönete

Örömmel és nagy megelégedéssel tapasztaljuk lapjuk, a Postás Dolgozó és ügynökségünk baráti együttműködését. Szerkesztőségünk egyre több szakmai és mozgalmi jellegű APN-írást közöl a Szovjetunióról. Érzékelhetően megnyitottak együttműködésünk a két nevezetes dátum, Magyarország felszabadításának 25. évfordulója és a Lenin-centenárium idején.

Ezúton mondunk köszönetet a lelkes, komoly munkáért, amelyet az elvtársak népeink barátságának erősítésében végeztek.

Öszintén reméljük, hogy a köztünk kialakult jó kapcsolatot a jövőben is erősödik.

Jurij Akimov

a Novosztij Sajtóügynökség Budapesti Irodájának vezetője

HÍREK — GÖGÉPEK

Áldozatvállalás

Az árvíz sok embert tett hontalanná, s velük érzett az egész ország. Segítséget nyújtott, s elsősorban tettekben. A postás is ezt tette. Kezembbe került egy levél, amely hírről adja; a nyíregyházi rádió-állomás dolgozója nemcsak pénzt ajánlottak fel, hanem rendez évi szabadságuk és szabadnapjaik terhére, három-

napi szakmunkát vállaltak, valamint postás árvízkarosult lakásának helyreállítását vagy újjáépítését. Ezen túlmenően hét árvízkarosult gyermek teljes ellátását is felajánlta. Székesfehérvár rádió-állomás szocialista brigádja pedig 6-6 nap szakmunkát vállalt hasonló céllal. A budapesti mikrohullámú állomás szocialista brigádja 5-5 nap szakmunkát, a gödöllőiek, békéscsabaiek, miskolciak pedig három-három nap munkát ajánlottak fel. Másutt sok ruhament gyűjtöttek össze, küldték el a fegyvergyártati táncsnak.

(berces)

□ 20-an vettek részt a Pécsi Postaigazgatóság ötletdelöltjén: 100 ötlet hangzott el másfél óra alatt.

□ Kazincbarcán gyorsabban ér házhoz a távirat. A körzeti góchivatal e munkára motoros kézbesítőt állított be, aki műszakonként négyszer járja végig a környék településeit, s két óránként telefonon kap értesítést az újabb kármentések érkezéséről. Az eredmény: a korábbi egy vagy fél nap helyett, két órán belül jutnak a címzetekhez a táviratok.

□ Pécsen diákpostások kézbesítik nyáron a hírlapokat.

□ Döntöttek! A nem is oly régen felépült szarvasi postaház néhány év alatt életveszélyessé vált. Most helyreállítják — 1-2 millió forint költséggel.

□ Modern postaházat adtak át Káptalanfán.

□ A Népszabadság június 14-i számában Horn Dezső, a közlekedés- és postaügyi miniszter első helyettese, nyilatkozott a távbeszélőellátásról.

□ Az árvízkarosultaknak Ózdon 150 postás 11 ezer forintot ajánlott fel.

□ Elfogták és elítélték Kéki Sándort és társait nyilvános telefonállomások rongálásáért, a perselyek kirablásáért.

□ Mezőmegyeren még ez évben új postaház építését kezdik meg.

□ Nyergesújfalu 1696-ban már működött a posta.

□ Egyre több a szép és jó autót az országban. De egyre többször sürgetik az utakon mentőre a segélykérő telefonok felszerelését!

BRIGÁDELET

Megjelent a 6. számú füzet. Mit füzet — újság! Mert hiszen azzá vált. Ma már csaknem 40 ezer előfizetője van! Hogy mennyi belőle a postás olvasó, azt nem tudjuk, de bizonyára sokan előfizetik közülük is. Miről is szól, mi a tartalma a legújabb „Brigádelet”-nek?

Egy érdekes riport a brigádokról és a tőrszágára problémáját boncolgatja az emberrekl való törődés szemében. A pontjából, no és természetesen az új dolgozók nevelését is felveti. Az egyik brigádevezető vitába száll egy korábbi számban megjelent cikkkel, és igenis nagy jelentőséget tulajdonít a brigádok politikai életének, s annak, hogy a nagyobb üzemekben, de elsősorban a szakszervezetek szintjén szocialista brigádpármentet szervezzenek.

□ Békéscsaban kiváló lapterjesztőket tüntettek ki.

□ A Budapesti Postaigazgatóság Fenntartási Üzeme a vértessacsi új általános iskolát patronálja. Szemléltető eszközöket, készlet, különböző építési munkákat is végez.

• Sztrájk Angliában: Londonban hivatalos jelentést hoztak nyilvánosságra a nagyarányú sztrájkokról. Kiténik, hogy ez év első négy hónapjában 65 százalékkal növekedett a sztrájkok száma az elmúlt év azonos időszakához viszonyítva. A sztrájkokban a postások vezető szerepet játszottak.

• Francia postások sztrájkja: Franciaország több városában sztrájkba léptek a postás dolgozók a rossz munkakörülmények miatt. A szakszervezet vezetői tárgyaltak az illetékes kormányzati szervekkel.

• Letartóztatás Portugáliában: A Lisszabonból érkező sajtójelentések arról adnak hírt, hogy a Postás Szakszervezet Központ több magasabb beosztású vezetőjét a titkos rendőrség letartóztatta. A vád ellenük: hogy sztrájkra szólították fel a postásokat.

• A Csehszlovák posta már megrendelte a televízió második programjának vételére alkalmas antennákat, a plizeni Fémpari vállalatnál. A könnyű, mindössze 1,7 kg súlyú antennák felszerelése nagyon egyszerű.

• Új telefon- és telexösszeköttetés: Berlinben hivatalosan bejelentették, hogy üzembe helyezték az NDK és az NSZK között létesített újabb 40 telefon- és 16 telexösszeköttetést.

Karcsag László

Műszaki érdekességek

Pach Zs. Pálné—Frey Tamás: Vektor- és Tenzoranalízis c. könyv, a műszaki gyakorlatban előforduló fontos matematikai problémák megoldásához nyújt segítséget. Nem csupán az egyes feladatok numerikus megoldására, hanem a fogalmak és a tételek világos és teljes, szabatos ismertetésére, a lehetséges gyakorlati alkalmazások kereteinek és korlátainak pontos körülhatárolására törekedtek a szerzők. A példamunkát is ennek megfelelően állították össze. Mindenekelőtt ki térnek a vektoralgebra koordinátamentes értelmezésére, majd a koordinátás értelmezésre, külön fejezetet szentelnek.

Kelemen János: A budapesti metró története c. könyve, tulajdonképpen egy egészen fiatal létesítmény történelméről szól. Ma már utazunk a metróban, gyönyörködünk a szép állomásokon, élvezzük a gyorsaságot. A miénk!

Nozdovicsky László: Tv-tanácsadó c. könyve, ma már sokakat érdekel. A bevezetőben mindenekelőtt az adással kapcsolatos ismertetésre tér ki, a különböző belföldi és külföldi vevőkészülékeket ismerteti, majd bemutatja a különböző vevőantennákat, útmutatást ad a beállításra, ellenőrzésekre, vizsgálatokra, a vételi zavarok és hibák forrásaira. Érdekesnek számít a színes televízió ismertetése is.

Megjelent a „70” ez évi második száma. Érdekes képi-raport számol be a léggépes közlekedési eszközök fejlődéséről, a legkorszerűbb repülőgépek gyártásáról, a vékony falú acéltartós lakóházfödémek alkalmazásáról, az anyagmozgatás könnyítéséről, a külföldi vasúti közlekedésről és még sok érdekességről. (Műszaki Könyvkiadó. Kapható a Műszaki Könyvesboltban, Bp., VII., Lenin krt. 7.).

Milánóról Almádiban

A postás üdülőből kihallatszik a rádió, a Kossuth-adón olasz dalokat közvetítenek, és az üdülő parkjában sétáló három fiatalember énekelni kezdi az eredeti szöveget... Nagy kő esik le a szívemről, jókor jöttem, itthon találok vendégeinket. Előző napon Hévízre rándultak ki a nálunk üdülő olasz szaktársak. Néhány perc, és már az egyik társalgóban barátkoztunk, mert olasz munkásokkal szerezésre sohasem lehet szabályos riportot készíteni, vitalitások, melegsívűségük formálja szavainkat, ha otthoni harcaikról és élményeikről beszélnek. Néhány mondat után értjük egymást, és mintha régi találkozás után látnánk vissza egymást.

Milánóiak, és úgy kerültk ide, hogy a legnagyobb és legharcosabb olasz szakszervezeti szövetséghez, a CGIL-hez tartozó postás szakszervezet 1964-es rimini kongresszusán részt vevő magyar szakszervezeti vezetők indítványozták az üdülési cserét.

Orsi Spartaco, a 32-tagú csoport vezetője kezdte: azóta negyedszer voltak hazánkban.

A csoport tagjai többségükben levélkézbésztők és csomagárányítók, és ők is, mint az előző esztendőben itt járt csoportok, nagyszerűen érzik magukat. De szakszervezeti aktívák lévén, nem a Balaton hűs hullámainál, a jó borról regélnek, hanem az otthon folytatott kemény küzdelemről számolnak be.

Balzano Nicola mondta el: minden milánói postahivatalban van szervezettük, s tagjaiknak tudhatják a város postáinak 20 százalékát. Ez az arány magyar szakszervezeti tagnak talán alacsonynak tűnik, de ők szívós és önfeláldozó munkát folytatnak nap, mint nap, hogy 2100 fős táborukat növeljék. Egy olyan országban, ahol a szakszervezeti élet az üzemekben csupán 2-3 éve engedélyezik, ez is nagy eredmény. E jogot a tökések, magas rangú állami hivatalnokok, akik közé tartoznak a postahivatalok vezetői is, figyelmen kívül hagyják.

Genovese Andrea vette át a szót: A munkásság közös harcát hátráltatja, hogy soraink megbontására külön szakszervezetet hozott létre a szocialista párt és a Keresztény Demokrata Párt is. Köztudott azonban, hogy a kommunizmust, pártokivülieket és különféle pártokhoz tartozókat is magába tömörítő CGIL, évek óta olyan követelésekkel lép fel, amivel minden dolgozó egyetért. Ennek köszönhető, hogy a munkahelyeken szoros együttműködés és együttes fellépés alakult ki a különféle irányzatokhoz tartozó postások között. Akcióinkat tehát nem a dolgozók 20 százaléka támogatja, hanem szinte minden postás nevében beszélhetünk...

— Akik az állami postás szerveknél dolgoznak — vág közbe Mastellani Caerte —, mert a távbeszélőhálózat dolgozóit, ide tartoznak a központosok is, ugyanis több magácncég alkalmazottai. A főnökök inspirációjára ők külön szervezkednek, mint ahogyan külön szövetségük van nálunk a tisztviselőknek is.

— Éppen e hivatalnoki szövetség miatt folyt az elmúlt tavaszon a legtöbb vita a

postászsakszervezet és az állam képviselői között. A kormány ugyanis ezt a hivatalnoki szövetséget különös előnyökhöz akarta juttatni a mi terühnkre — vette vissza a szót Orsi Spartaco. — A kivételezettség a tervek szerint jelentkezett volna aránytalanul magas fizetésben, számukra a jelenleginél is kedvezményesebb munkaidőben, több szabadságban, nyugdíjösszegben stb. Ez nemcsak a dolgozók lebecsülését jelenti, hanem mélyíteni akarták a szakadékokat az egyszerű emberek és a tisztviselők között, s ugyanakkor arra inspirálni, hogy a postások ne harcban keressék sorsuk javítását, hanem a hivatalnoki karba való bejutással. A szakszervezetek tiltakozására a kormány nem vitte a parlament elé a javaslatot, bár lehet, hogy a lemondott Rumor-kormány utódjával előlrol kezdődik a harc.

— Vannak azonban tisztviselők, akik közenk álltak — hangjában sok szeretettel mondta ezt Ermini Giorgio, és mindenki Di Constanzo Mario-ra nézett, aki egyetemet végzett és fiatal kora ellenére felügyelői rangot ért el. Di Constanzo nemcsak otthon tart a munkatársaival, hanem nyaralni is eljön velünk, méghozzá a nagyon szimpatikus és okos tanítónő feleségével — nászútra.

Az olasz kollégák aztán arról beszéltek, hogy munkaidő alatt tilos minden szervezeti tevékenység. De mégis megtalálják a módját a szervezeti életnek, a gyűlésnek, dolgaik eldöntésének. Aztán elmesélik, hogy a szakszervezeti vezetők a munkahelyen különféle sérelmek érik. Ha megtudják róluk, hogy vezető tisztséget viselnek, vagy sokat agítálnak, előléptetésre nem számíthatnak. A három nagy szakszervezet együttműködésének létrejöttéig csak a CGIL aktivistáikkal volt ez a hátrányos bánásmód, ma már minden szakszervezeti harcost érint.

Markáns arcú, idősebb férfi szólalt meg, Antonio Cremonini, aki az egyik milánói elosztó csomagtovábbítója:

— Én nem tartoztam eddig semmilyen szakszervezethez, de nálunk ez évben, a főnök tilalma ellenére, hétszer volt munkágyűlés és én mindegyikben részt vettem. Eljöttém Magyarországára is, hogy megtudjam, milyen ez az ország. Engem megragadott a vendégszeretet és a szívesség, ami nem a külföldi turistának, hanem a munkás testvéremnek szólt. Itt is nehéz az élet, szeretnék az emberek magasabb bért, jobb lakást és a hétköznapi sok más gondja nyomja őket, de tisztelet jár minden embernek, rangtól, iskolától függetlenül. Jártunk a balatonalmádi postahivatalban és tapasztaltam a vezető és beosztottak közötti kollektivitást, emberi egyenjogúságot. Ez nem véletlen jelenség egy hivatalban, hanem a szocialista társadalom megnyilvánulása. Ha hazaérek, első utam a CGIL-hez vezet. Tagjai közé lépek...

V. E.